

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Erhvervsudvikling i Silkeborg Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

Maj 2022

Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft	8
3. Temaafsnit om megatrends	15
4. Beskæftigelse og specialisering	21
5. Iværksætteri og vækstvirksomheder	25
6. Udvikling i virksomhedsbestand og eksport	34
7. Profilanalyse – highlights	38

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

--- 1 Forord og sammenfatning

Forord

Denne rapport er tredje udgave af kommune-rapporterne om erhvervsudvikling i Midtjylland¹ – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner samt modvirke udviklingsbarrierer.

Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Ydermere er det hensigten, at kommunerapporterne skal kunne bruges af kommunerne til at identificere det behov og potentiale, som det lokale erhvervsliv besidder. Endvidere er det hensigten at bidrage til at målrette den lokale erhvervsfremmeindsats og brugen af erhvervshusets specialiserede ydelser inden for virksomhedsdrift og udvikling.

Virksomheder står aktuelt overfor udfordringer grundet rekordlav ledighed og dermed et svækket rekrutteringsgrundlag. Med lokalt udarbejdede bidrag og statistik giver kommunerapporterne bl.a. et indblik i disse rekrutteringsudfordringer samt de initiativer, der er igangsat med henblik på at understøtte det lokale erhvervslivs adgang til arbejdskraft. Formålet er at bidrage til et styrket vidensgrundlag til brug for eventuelle nye lokale initiativer.

Megatrends, herunder grøn omstilling og digitalisering, påvirker i stigende grad erhvervslivet, og flere virksomheder responderer på disse megatrends ved at inkorporere dem i deres strategier. Med udgangspunkt i lokale bidrag samt statistik giver kommunerapporterne indblik i de udfordringer og muligheder, der er forbundet med grøn omstilling og

digitalisering. Det er formålet, at denne viden kan understøtte den fortsatte udvikling.

Vi er taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne, og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Tværkommunalt samarbejde samt et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen er vigtigt. Kommunerapporten skal i den henseende være facilitator for yderligere samarbejde, da den giver indblik i det lokale og tværkommunale potentiale og aktuelle udfordringer.

Gennem rapporten sammenlignes udviklingen i Silkeborg Kommune med hele Region Midtjylland, resten af landet og en gruppe af sammenligningskommuner. De sidste udgøres af fem andre kommuner i regionen (Horsens Kommune, Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune og Viborg Kommune).

God læselyst
Bestyrelsesformand Ib Lauritsen
Direktør Erik Krarup

Sammenfatning — erhvervspræstationer

Silkeborg Kommune har på flere områder oplevet en positiv erhvervsudvikling i de senere år.

Den private jobskabelse er steget hurtigere end i sammenlignelige kommuner i Region Midtjylland. Samtidig er antallet af virksomheder steget betydeligt i Silkeborg Kommune siden 2015. Ikke mindst fordi der er flere virksomheder, der flytter til kommunen, end der er virksomheder, der fraflytter kommunen.

Silkeborg Kommune har også oplevet en stigning i andelen af vækstvirksomheder, så kommunen nu er på niveau med resten af regionen. Før 2019 lå andelen af vækstvirksomheder under både regionsgennemsnittet og sammenligningskommunerne.

Derudover var etableringsraten i 2020 betydeligt højere end regionsgennemsnittet.

Endelig er der enkelte områder, hvor udviklingen har været mindre positiv. Det gælder eksempelvis den samlede eksportværdi blandt private virksomheder, der ikke er vokset i samme omfang som omsætningen siden 2015. Det betyder, at eksportens andel af den samlede omsætning er faldet blandt virksomhederne i Silkeborg Kommune, mens den er steget i resten af regionen og hele landet.

Udvalgte resultater fra analysen

Den private beskæftigelse i Silkeborg Kommune er steget med mere end ni pct. i perioden 2015 til 2020. Dette svarer til ca. 2.100 fuldtidsjobs.

I 2020 var etableringsraten i Silkeborg Kommune på 6,4 pct., hvilket er en smule over både lands- og regionsgennemsnittet. Det er stigning på ca. 1 procentpoint i forhold til 2019.

I 2021 flyttede der 309 virksomheder til Silkeborg Kommune, mens der fraflyttede 210 virksomheder. Nettotilflytningen af virksomheder siden 2016 er 433 virksomheder.

Den samlede virksomhedsbestand i Silkeborg Kommune er steget fra 4.790 i 2015 til 5.205 i 2020.

I 2020 var andelen af vækstvirksomheder på 7,6 pct. i Silkeborg Kommune, hvilket svarer til regionsgennemsnittet og resten af landet.

Andelen af eksportvirksomheder ligger med 21 pct. på niveau med regionsgennemsnittet. Analysen viser dog, at eksportens andel af den samlede omsætning er lav i Silkeborg Kommune holdt op mod både regionsgennemsnittet og resten af landet.

Sammenfatning — erhvervsstruktur

Silkeborg Kommune har en mangfoldig erhvervsstruktur med en række brancher, der beskæftiger mindst 2.000 årsværk. Den mangfoldige erhvervsstruktur afspejler sig i, at de dominerende brancher i kommunen både omfatter handel, service, finansiering og industri.

Flere af de største brancher har oplevet en markant beskæftigelsesvækst. Derudover har væksten været stærk inden for operationel service (rejsebureauer, rengøring, vikarbureauer mv.).

Silkeborg Kommune har en stor andel af beskæftigelsen inden for de erhvervsområder, der betragtes som danske styrkepositioner, og hvor der er etableret nationale klynger. De største klynger beskæftigelsesmæssigt er finansiering og forsikring samt produktionsindustri mv.

Derudover har kommunen en stærk specialisering inden for mode og livsstil, mens klyngeområdet grøn energi- og miljøteknologi skiller sig ud som det område, der har haft den højeste jobvækst.

Udvalgte resultater fra analysen

De tre største brancher – målt på beskæftigelse – i Silkeborg Kommune er detail, bygge og anlæg samt elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri. Tilsammen beskæftiger de tre brancher ca. 7.500 årsværk.

Siden 2015 er den største jobskabelse sket inden for engroshandel (+20 pct.), elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri (+31 pct.) samt bygge og anlæg (+21 pct.). Tilsammen har de tre brancher skabt næsten 1.200 nye jobs.

Der er betydelig jobvækst inden for flere serviceerhverv. Operationel service (rejsebureauer, rengøring, vikarbureauer mv.) har haft en vækst på 35 pct. i perioden 2015 til 2020.

Klyngeområdet livsstil og mode har en specialiseringsgrad på 2,3 i Silkeborg Kommune. Det betyder, at området fylder 130 pct. mere end i en gennemsnitskommune. Også finansiering og forsikring har høj specialisering i Silkeborg Kommune.

I forhold til de nationale klynger har Silkeborg Kommune oplevet størst vækst inden for grøn energi- og miljøteknologi samt det maritime og logistik. Der er i disse klynger skabt ca. 600 arbejdspladser siden 2015.

Sammenfatning – særtemaer

Rapporten ser i to temaafsnit nærmere på adgangen til kvalificeret arbejdskraft og de to helt centrale megatrends – grøn omstilling og digitalisering.

I Silkeborg Kommune var der i 2020 en lidt lavere andel virksomheder, der angav, at de havde rekrutteringsudfordringer end i regionen og resten af landet. Antallet af opslåede stillinger i kommunen er tilmed vokset markant mere i 2021 end i resten af regionen og på landsplan. Det kan potentielt medføre, at virksomheder i kommunen kan få sværere ved at skaffe den nødvendige arbejdskraft i fremtiden.

Arbejdsstyrken i Silkeborg Kommune er generelt veluddannet, men deltagelsen i efter- og videreuddannelser er – lige som i resten af landet – faldet de seneste år.

De tilgængelige indikatorer peger i retning af, at virksomhederne i Silkeborg Kommune ligger godt i forhold til digital transformation – både når det gælder brugen af it-specialister i erhvervslivet og deltagelse i erhvervsfremmeprogrammer.

Når det gælder den grønne omstilling har kommunen oplevet et fald i CO₂-udledningen. Desuden har industrien et lavt energiforbrug sammenlignet med resten af landet.

Udvalgte resultater fra analysen

26 pct. af arbejdsstyrken i Silkeborg Kommune har ikke en erhvervs-kompetencegivende uddannelse – mod 29 pct. i resten af landet og regionen. 39 pct. har en videregående uddannelse i Silkeborg Kommune. Det er over det regionale gennemsnit.

Ca. 10 pct. af arbejdsstyrken i Silkeborg Kommune deltog i efter- og videreuddannelse i 2018 til 2020. Det svarer til regionsgennemsnittet.

28 pct. af virksomhederne i Silkeborg Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020 – mod 33 pct. i resten af regionen.

Industriens energiforbrug er kun halvt så stort pr. beskæftiget som i regionen. Det er dog steget en smule siden 2015, mens CO₂-udledningen pr. indbygger er faldet fra 8,3 tons til 7,4 tons siden 2015.

I perioden 2019 til 2021 havde virksomheder fra Silkeborg Kommune 50 deltagere i SMV:Digital pr. 1.000 virksomheder. Lands gennemsnittet var 22 deltagere pr. 1.000 virksomheder.

Silkeborg Kommune arbejder aktivt på at sikre adgang til kvalificeret arbejdskraft samt at øge digitalisering og grøn omstilling.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2 Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft

Dette temakapitlet handler om virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft.

De første sider viser arbejdskraftens fordeling på uddannelsesniveauer, samt hvor mange der deltager i efter- og videreuddannelse. Derudover vises, hvor meget udenlandsk arbejdskraft vægter i den private beskæftigelse.

Derefter vises data for forgæves rekruttering og udviklingen i antallet af opslåede stillinger. Det giver en indikation af virksomhedernes udfordringer med at skaffe arbejdskraft.

Til sidst opsummeres kommunens egen vurdering af, hvor der især er rekrutteringsudfordringer i erhvervslivet, og hvad der gøres lokalt i kommunen for at imødegå udfordringerne.

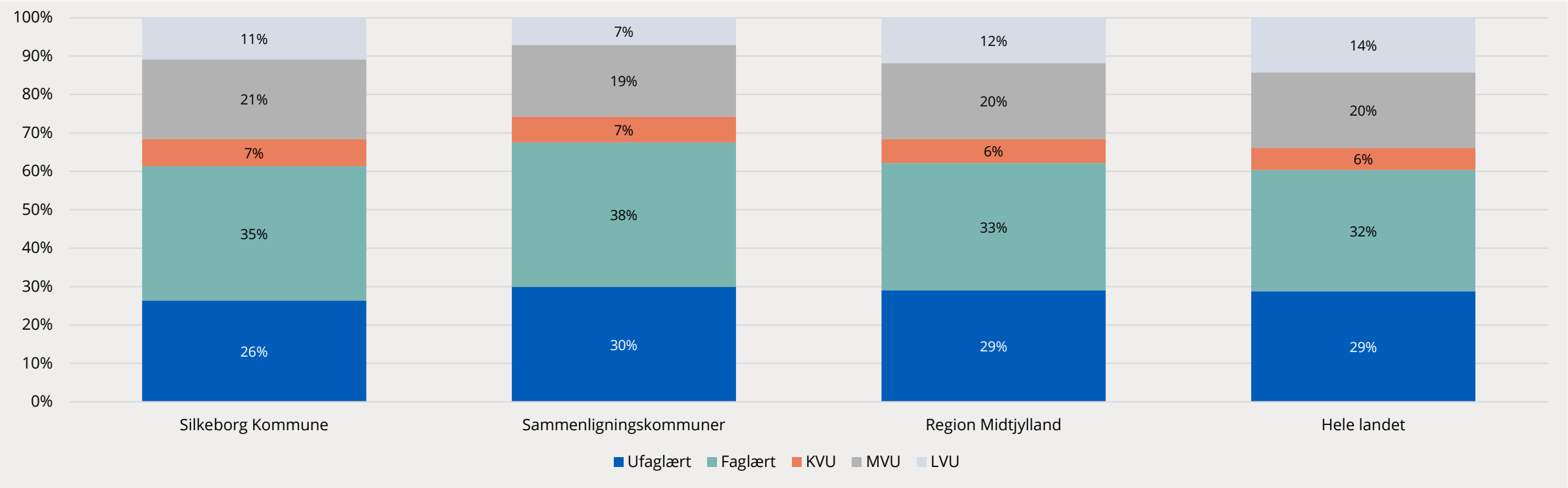
Lidt højere uddannelsesniveau i Silkeborg Kommune end i sammenligningskommunerne

Arbejdsstyrkens kompetenceniveau og sammensætning er en vigtig rammebetingelse for det lokale erhvervsliv og har betydning for, hvilke erhverv og virksomheder en kommune kan tiltrække. Figur 2.1 viser arbejdsstyrken fordelt på uddannelsesniveauer i Silkeborg Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figuren viser, at arbejdsstyrkens uddannelsesniveau i Silkeborg Kommune kun afviger lidt fra det regionale gennemsnit og landsgennemsnittet. Silkeborg Kommune har dog en lidt lavere andel ufaglærte, idet kun 26 pct. ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse – mod 29 pct. i hele Region Midtjylland og resten af landet. Når det gælder personer med en videregående uddannelse, har Silkeborg Kommune en lidt højere andel med en kort videregående uddannelse (KVU) og en lidt lavere andel med en lang videregående uddannelse (LVU) sammenlignet med resten af landet

I forhold til sammenligningskommunerne tegner der sig et billede af et lidt højere uddannelsesniveau i Silkeborg Kommune. Samlet har 39 pct. en videregående uddannelse i Silkeborg Kommune mod 33 pct. i sammenligningskommunerne.

Figur 2.1. Fordeling af arbejdsstyrken efter uddannelsesniveau, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen. KVU=kortere videregående uddannelser; MVU=mellem lange videregående uddannelser; LVU=længerevarende videregående uddannelser.
Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune & Viborg Kommune

Fald i efteruddannelsesaktiviteterne under coronakrisen

Nye kvalifikationer erhverves ikke alene gennem formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering. Tabellen nedenfor viser, hvor stor en del af arbejdsstyrken der er blevet opkvalificeret gennem voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder.

I 2015 til 2017 lå deltagelsesgraden i VEU i Silkeborg Kommune på 11,8 pct. og dermed på niveau med hele Region Midtjylland. Andelen, der har deltaget i VEU, faldt herefter betydeligt i både Silkeborg Kommune og resten af landet i 2018 til 2020. Forklaringen er formentlig en kombination af nedlukninger under coronakrisen (også på erhvervsskoler) i 2020 og højkonjunktur i 2018 til 2019, der kan afholde virksomheder fra at investere i efteruddannelse.

Tabel 2.1. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2015-20

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2015-17	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2018-20
Silkeborg Kommune	11,8%	9,9%
Sammenligningskommuner	12,9%	11,0%
Region Midtjylland	12,0%	10,1%
Hele landet	11,7%	9,8%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

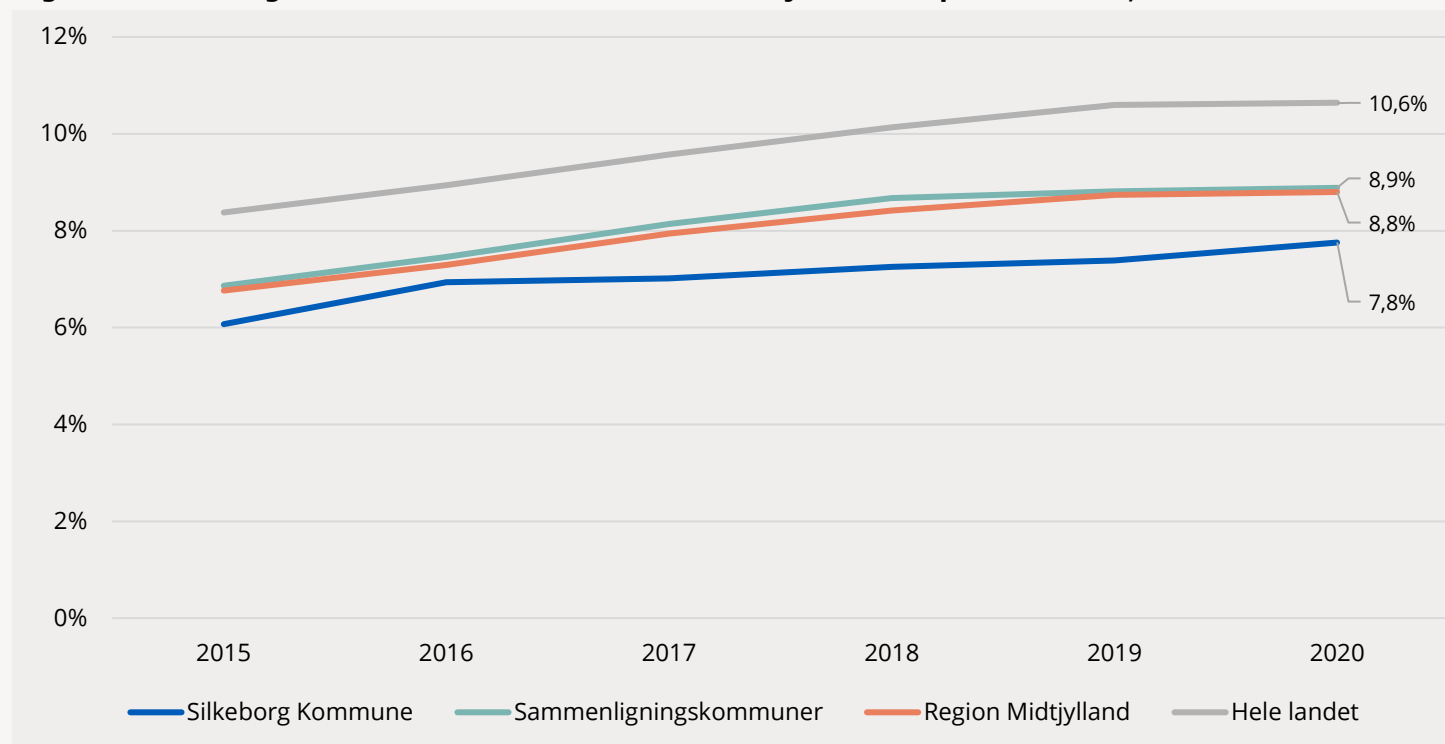
Færre udenlandske medarbejdere end i resten af regionen

Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for mange virksomheders muligheder for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Samtidig kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder, der kan styrke virksomhedernes udviklingsmuligheder.

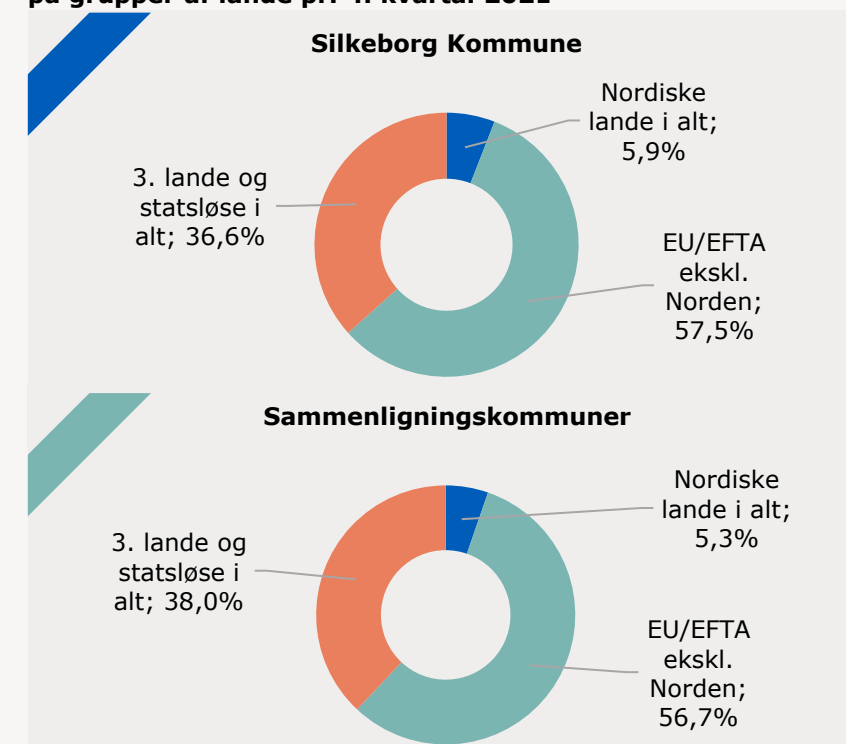
Antallet af udenlandske medarbejdere i erhvervslivet er over de senere år steget både på landsplan og i Region Midtjylland. Det gælder også i Silkeborg Kommune, hvor andelen dog i hele perioden 2015 til 2020 har været lavere end i både sammenligningskommunerne og resten af regionen. Det fremgår også, at der i hele perioden har været en smule længere mellem den udenlandske arbejdskraft i Region Midtjylland end landsgennemsnittet. Det skal i den sammenhæng nævnes, at især græsekommuner (hovedstadskommuner og Tønder Kommune i Syddanmark) har en høj andel udenlandsk arbejdskraft.

Når det gælder sammensætningen af den udenlandske arbejdskraft i Silkeborg Kommune, kommer næsten 60 pct. fra EU- og EFTA-lande (ekskl. Norden), jf. Figur 2.3.

Figur 2.2. Udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2015-20

Figur 2.3. Fuldtidsbeskæftigede udenlandske statsborgere fordelt på grupper af lande pr. 4. kvartal 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (Figur 2.2.) og jobindsats (Figur 2.3.).

Note: Figur 2.3. omfatter beskæftigede i både den private og offentlige sektor. EFTA er den Europæiske Frihandelssammenslutning og består af Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz.

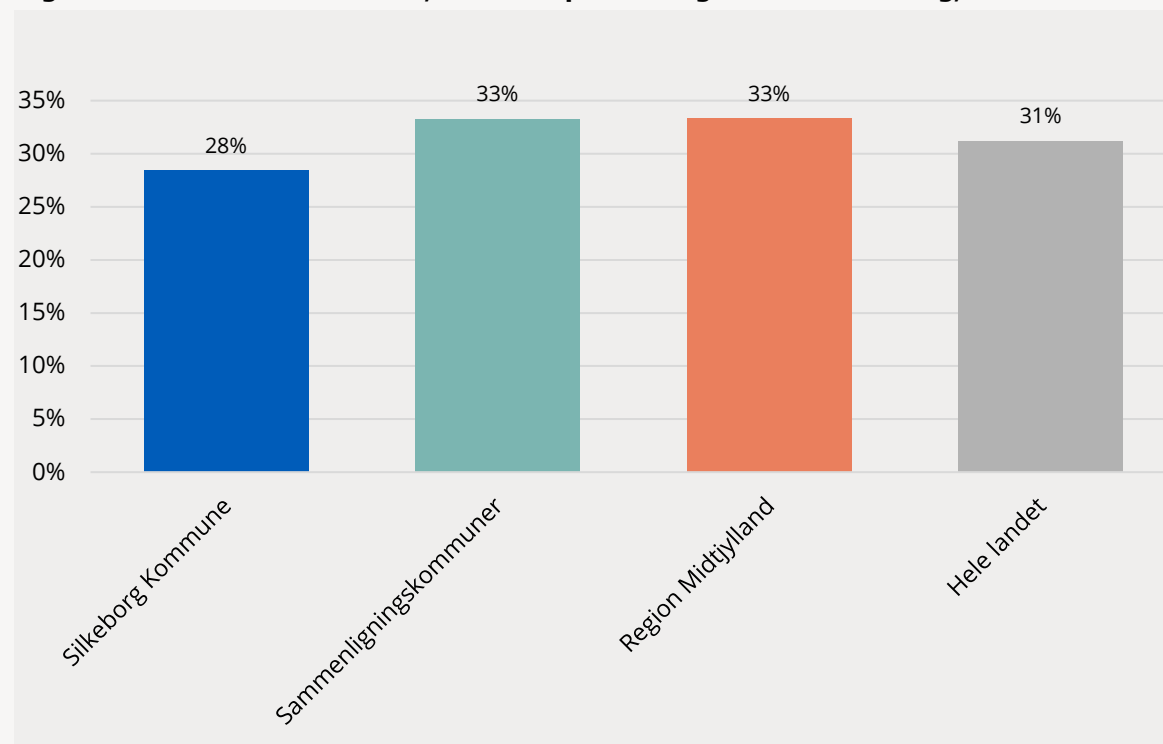
Lidt over en fjerdedel af virksomhederne har oplevet forgæves rekruttering

Det er afgørende for virksomhedernes vækstmuligheder, at de kan få adgang til den arbejdskraft, de har brug for. Over hele landet har der i de seneste år kunnet konstateres mangel på visse typer af arbejdskraft og stigende rekrutteringsudfordringer i virksomhederne.

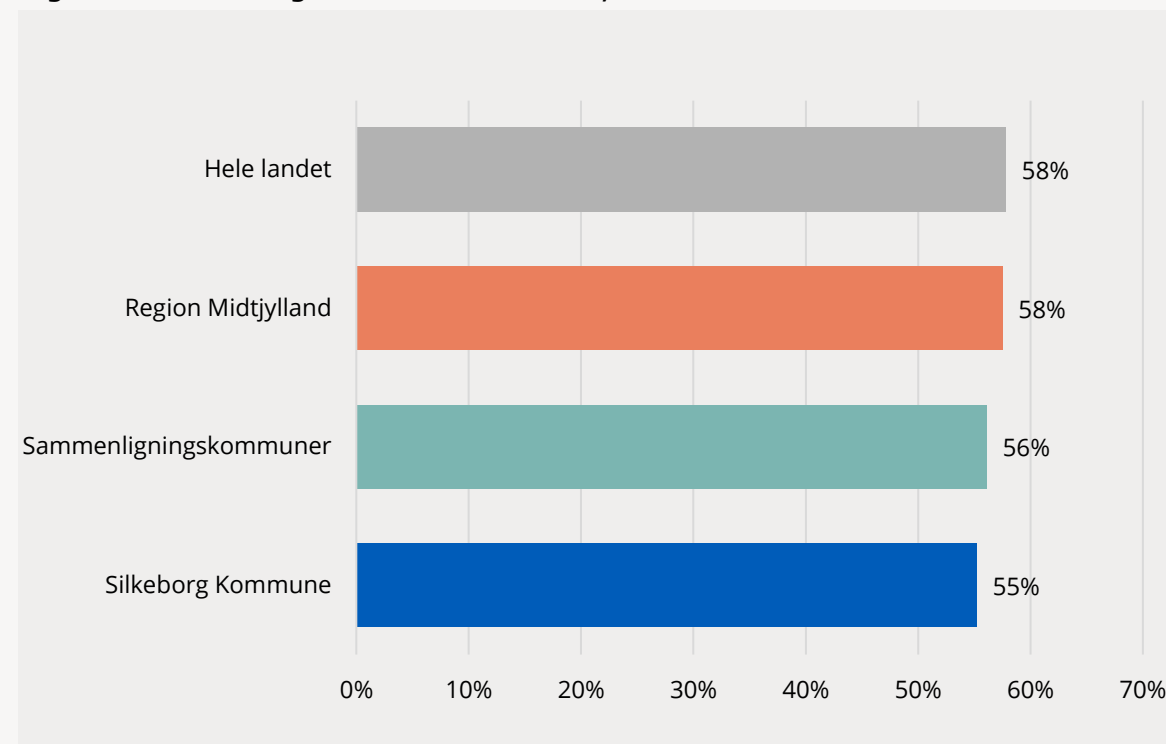
En indikator for virksomhedernes adgang til arbejdskraft er, hvor mange virksomheder der har ubesatte stillinger, det vil sige om virksomheder oplever forgæves rekruttering. Dansk Industri har undersøgt dette i en undersøgelse fra 2021, der viser, at 28 pct. af virksomhederne i Silkeborg Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020, som det fremgår af Figur 2.4. For hele regionen var andelen 33 pct., mens den på landsplan var 31 pct.

Adgangen til arbejdskraft er også knyttet til befolkningens aldersfordeling og arbejdsstyrkens størrelse. Figur 2.5 viser andelen af borgere i alderen 20-64 år, der er den aldersgruppe, hvor arbejdsudbuddet er størst. Som det fremgår, er denne andel lidt lavere i Silkeborg Kommune og sammenligningskommunerne end i resten af regionen. I kombination med den betydelige vækst i den private beskæftigelse (se afsnit 4) kan dette være en indikation på, at virksomhederne kan komme til at opleve stigende rekrutteringsudfordringer.

Figur 2.4. Andel virksomheder, der har oplevet forgæves rekruttering, 2020

Figur 2.5. Andel borgere i alderen 20-64 år, 2020

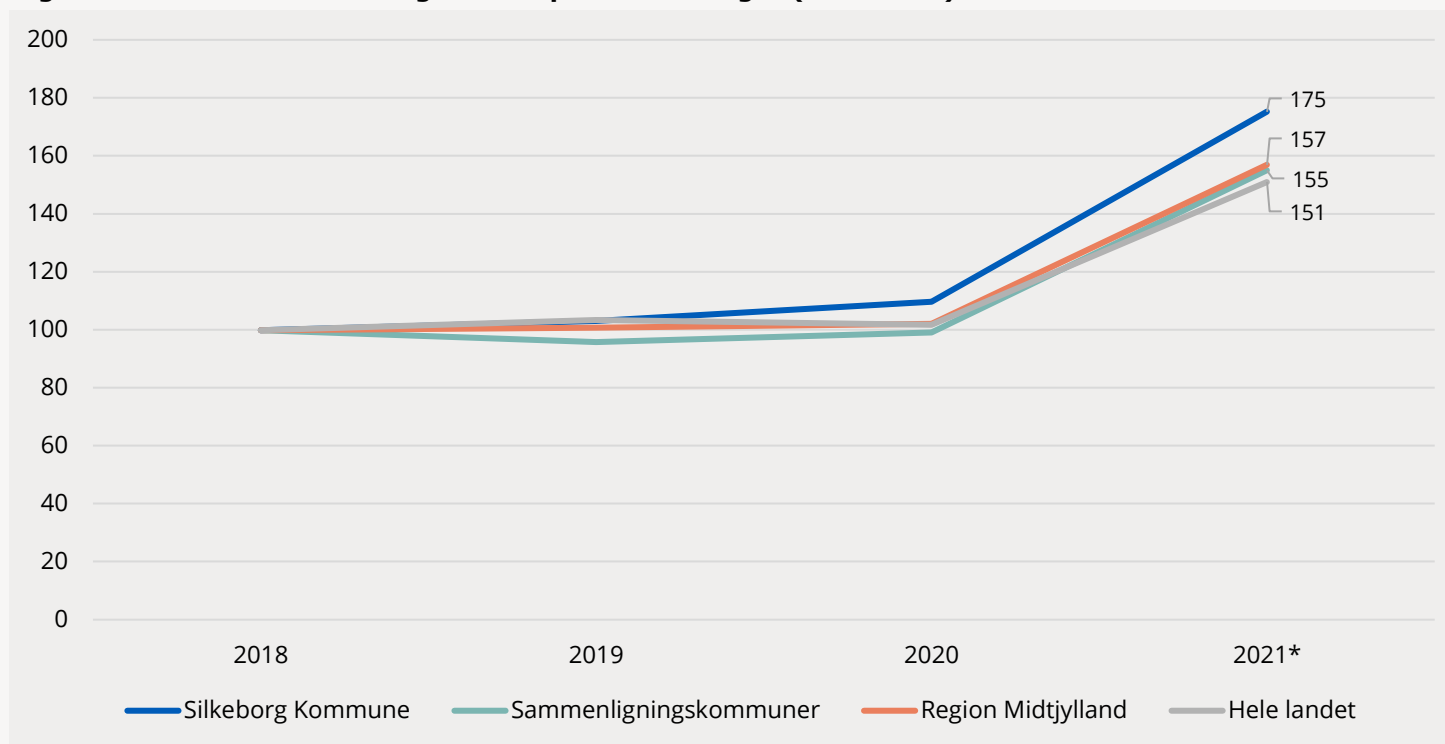
Stor vækst i antallet af opslåede stillinger i Silkeborg Kommune

En indikator for presset på det lokale arbejdsmarked er udviklingen i antallet af jobopslag, der afspejler efterspørgslen på arbejdskraft. Figur 2.6 viser udviklingen i opslåede stillinger siden 2018 i Silkeborg Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Det fremgår af Figur 2.6, at der i 2021 har været en markant stigning i antallet af opslåede stillinger i Silkeborg Kommune, der overgår udviklingen i resten af regionen og landet. Det kan være udtryk for et stærkt stigende aktivitetsniveau, og det kan således ikke udelukkes, at der også har været en stigning i omfanget af forgæves rekrutteringer det seneste år (se Figur 2.4 på foregående side). Den markante vækst på kommunalt og landsplan i perioden 2020 til 2021 skyldes formentlig både rekruttering af personale til landets testcentre og en generelt stigende økonomisk aktivitet i landet.

Figuren til højre viser fordelingen af de opslåede stillinger på nogle hovedsektorer. Som det fremgår, har der i 2021 i Silkeborg Kommune især været mange jobopslag inden for servicesektoren samt sundhed og pædagogik.

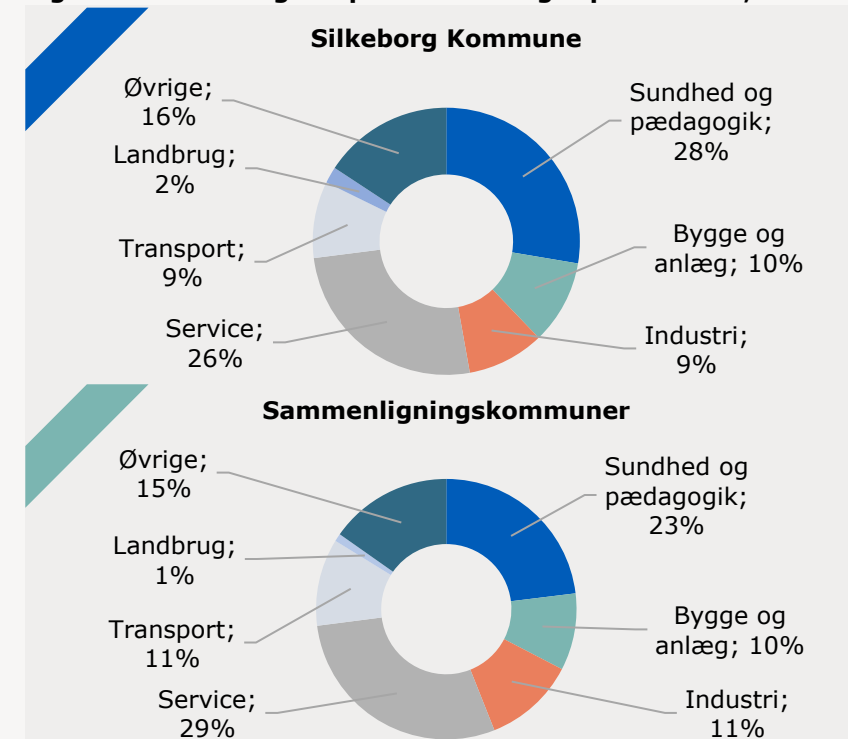
Figur 2.6. Indekseret udvikling i antal opslåede stillinger (2018=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra jobindsats.dk.

Note: Inddelingen på sektorer i figuren til højre er baseret på en gruppering af erhvervsgrupperingen under jobindeks.dk. Antallet af stillinger på årsbasis er summeret på måneder. I 2021 går data kun frem til og med november. I antallet af opslåede stillinger indgår også deltidsansatte og vikarer.

Figur 2.7. Fordeling af opslåede stillinger på sektorer, 2021

Erhvervsrettede tiltag for at styrke virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft i Silkeborg Kommune

I. Adgang til arbejdskraft

Der er kommet markant flere private arbejdspladser i Silkeborg Kommune gennem de senere år. Dels har de eksisterende virksomheder oplevet vækst, og dels er nye virksomheder kommet til kommunen. Væksten betyder, at der er en øget efterspørgsel på arbejdskraft.

Silkeborg Kommune har haft en rekordlav ledighed i første kvartal af 2022, og nogle virksomheder oplever udfordringer med at rekruttere medarbejdere. Dette er - ikke mindst - gældende for visse brancher, såsom byggebranchen, der oplever rekrutteringsudfordringer i Silkeborg Kommune såvel som i størstedelen af landets kommuner.

Silkeborg Kommune er begunstiget af en central placering i det midtjyske, som sikrer, at virksomheder bosat i Silkeborg Kommune har adgang til et stort opland af potentielle medarbejdere inden for en times kørsel. Samtidig er Silkeborg Kommune en attraktiv bosætningskommune, som byder velkommen til tusindvis af nye borgere i den arbejdsdygtige alder hvert eneste år. Derfor har Silkeborg Kommunes virksomheder et større rekrutteringsgrundlag end virksomheder beliggende i andre kommuner.

II. Lokale initiativer og indsatser med henblik på at imødekomme rekrutteringsudfordringer

For Silkeborg Kommune er virksomhedernes adgang til kompetencer et centralt erhvervspolitisk mål. Temaet 'kvalificeret arbejdskraft' fremgår af den nuværende erhvervsstrategi, ligesom det skal indarbejdes i den kommende erhvervspolitik, som Silkeborg Kommune lancerer inden sommeren 2022.

Hvert år igangsætter Silkeborg Kommune flere konkrete initiativer, som har til formål at imødekomme de aktuelle arbejdskraftudfordringer, som virksomhederne oplever. Et par eksempler er, at der afholdes jobcrawls, der drives et lærlingenetværk, ligesom der er blevet ansat en matchmaker, som skal bygge bro mellem studerende og virksomheder.

Sideløbende arbejder Silkeborg Kommunes jobcenter særdeles proaktivt i forhold til rekruttering, opkvalificering, forebyggelse af sygdom mv., ligesom det er budgetlagt, at der skal ansættes en erhvervsplaymaker, som skal styrke samarbejdet mellem folkeskoler og virksomheder.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3 Temaafsnit om megatrends

Det andet temaafsnit i dette års kommunerapporter sætter fokus på de megatrends, der især præger erhvervsudviklingen i disse år – nemlig grøn omstilling og digitalisering.

Der er desværre endnu ikke data og indikatorer, der gør det muligt at følge udviklingen i den digitale transformation og grønne omstilling i erhvervslivet på tværs af kommuner.

Afsnittet viser derfor nøgleindikatorer for CO₂-udledning, energiforbrug og digitale kompetencer. Herudover vises data for virksomhedernes deltagelse i SMV:Digital.

Til sidst giver afsnittet et overblik over initiativer i kommunen, der understøtter henholdsvis digitalisering og grøn omstilling.

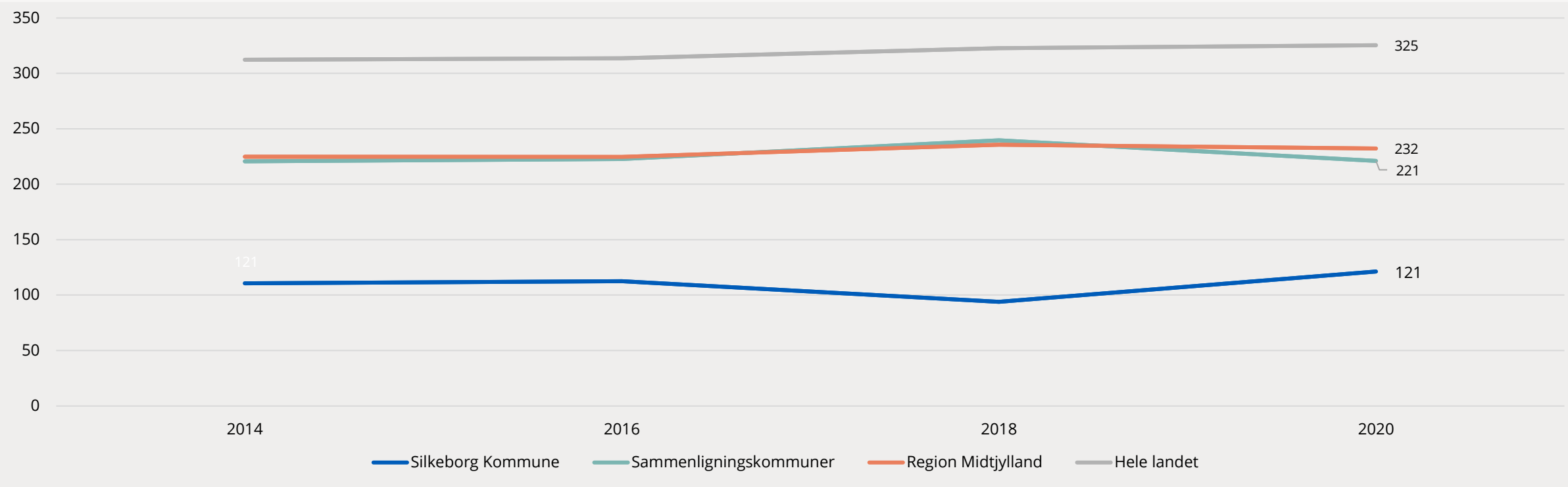
Industrien har et relativt lavt energiforbrug

Et af de områder, hvor der er sammenlignelige data på kommunalt niveau relateret til den grønne omstilling, er industriens energiforbrug, som i mange midtjyske kommuner udgør en væsentlig del af det samlede CO2-aftryk. På dette område er der dog betydelige forskelle på tværs af kommuner, der bl.a. kan hænge sammen med forskelle i branchestrukturen.

Industrivirksomhederne i Silkeborg Kommune har de senere år haft et lavt energiforbrug pr. medarbejder, som det fremgår af figuren nedenfor. Efter et mindre dyk i 2018 steg energiforbruget pr. medarbejder en smule i Silkeborg Kommune. I 2020 var energiforbruget dog kun halvt så stort som forbruget i sammenligningskommunerne og regionen – opgjort pr. medarbejder.

Det fremgår også af figuren, at energiforbruget pr. medarbejder har været forholdsvis konstant gennem hele perioden i både Region Midtjylland og hele landet.

Figur 3.1. Udviklingen i industriens energiforbrug (målt i 1.000 gigajoule pr. beskæftiget), 2014-20

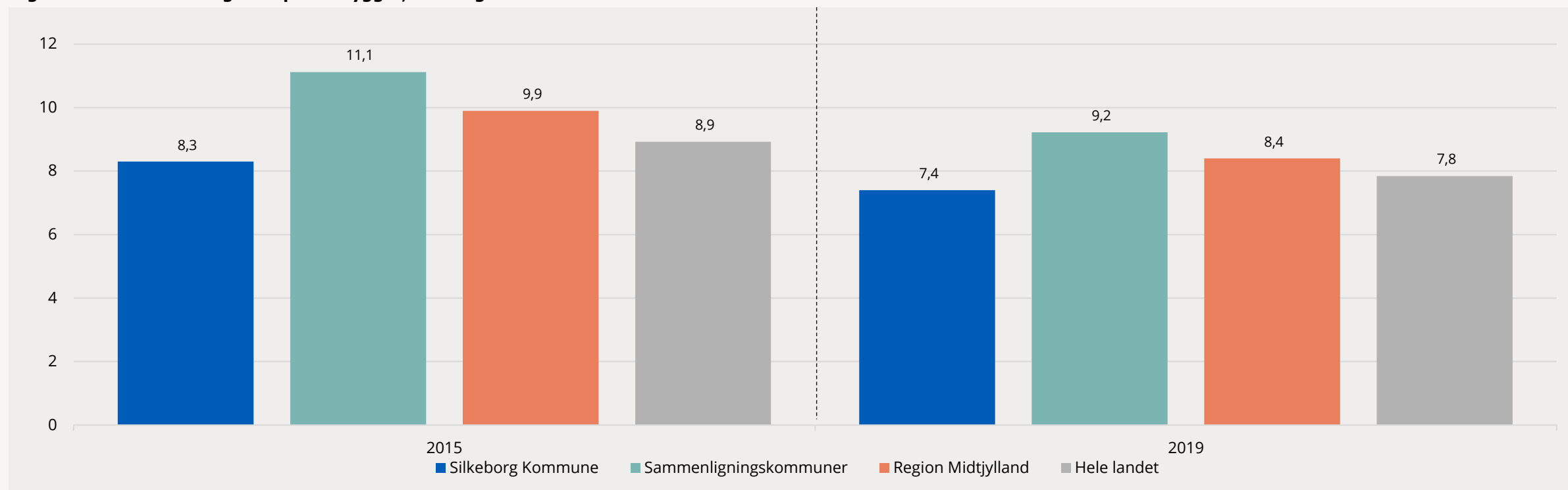
Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.
Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune & Viborg Kommune

Fald i CO2-udledningen i Silkeborg Kommune

I mange kommuner er der stor opmærksomhed på udviklingen i den samlede CO2-udledning, og en række kommuner har opstillet mål om CO2-neutralitet inden for en årrække. Figuren nedenfor viser CO2-udledningen pr. indbygger i 2015 og 2019 i Silkeborg Kommune, regionen, sammenligningskommunerne og hele landet.

Det fremgår, at CO2-udledningen pr. indbygger i Silkeborg Kommune er lavere end i både sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet. Samtidig er der sket et betydeligt fald i udledningen frem mod 2019 svarende til ca. 11 pct. I Region Midtjylland har faldet dog været endnu højere, idet udledningen er faldet fra 9,9 tons pr. indbygger til 8,4 tons pr. indbygger, svarende til 15 pct.

Figur 3.2. CO2-udledning tons pr. indbygger, 2015 og 2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.

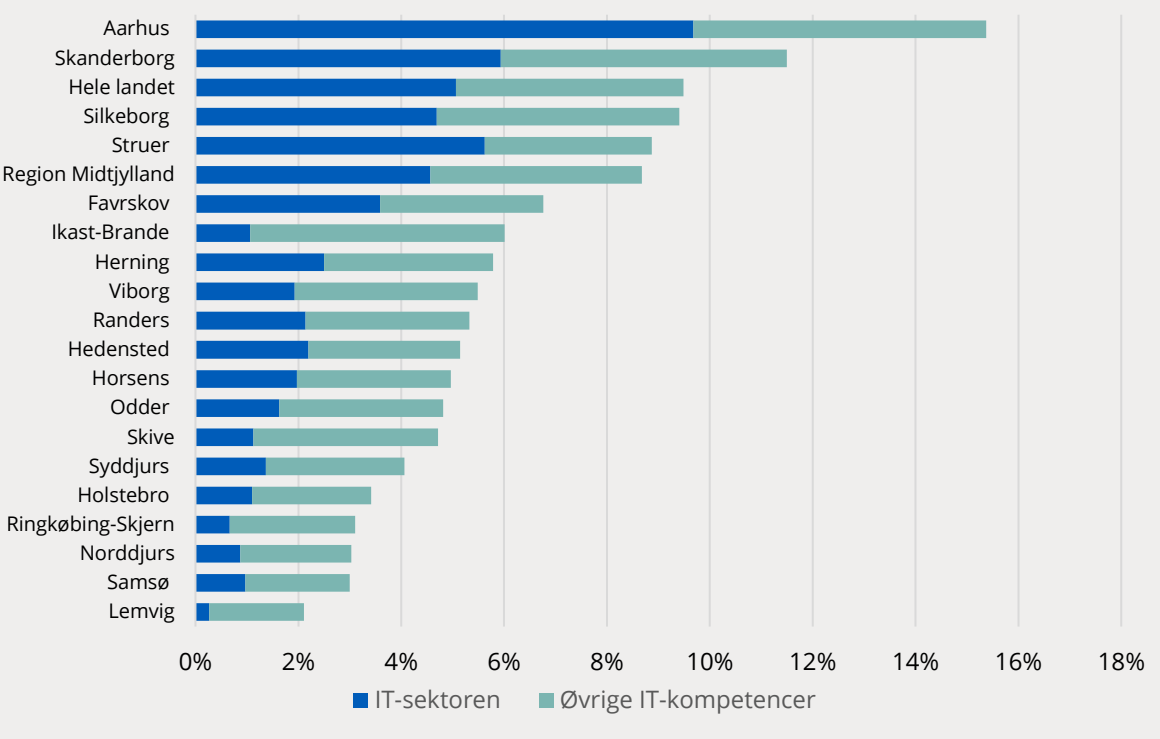
It-beskæftigelsen er højere end i resten af regionen

En vigtig indikator for erhvervslivets evne til digital transformation er it-beskæftigelsen, det vil sige antallet af personer, der arbejder med drift og udvikling inden for it. It-arbejdsmarkedet kan indeles i personer ansat i it-sektoren samt personer i andre brancher, der har en it-uddannelse eller er ansat i en it-stilling (øvrige it-kompetencer). Som det fremgår af Figur 3.3, er it-beskæftigelsen klart størst i Aarhus Kommune efterfulgt af Skanderborg Kommune.

Silkeborg Kommune ligger nummer tre blandt de midtjyske kommuner målt på it-beskæftigelsens andel af den samlede beskæftigelse. Samlet udgør it-beskæftigelsen ca. ni pct. af den samlede private beskæftigelse i Silkeborg Kommune.

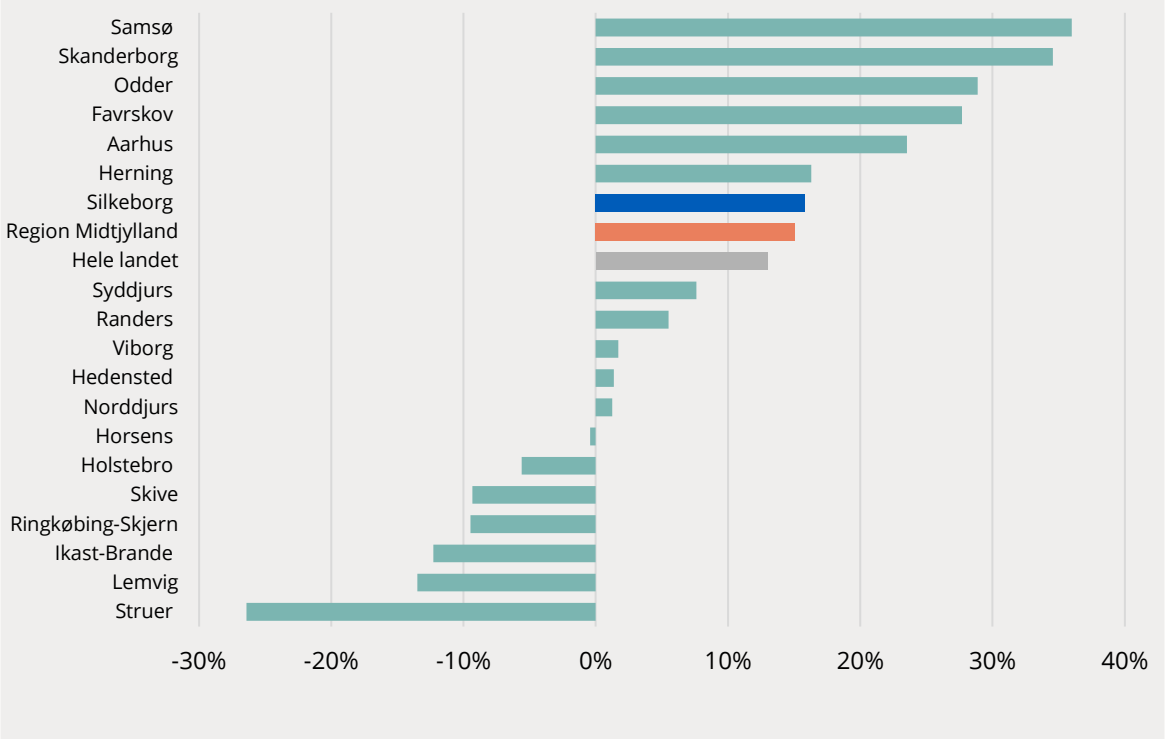
Figur 3.4 viser, at mange kommuner har haft vækst i it-beskæftigelsen. Det gælder også Silkeborg Kommune, hvor antallet af it-jobs er steget med 16 pct. i perioden 2015 til 2020. For regionen som helhed har væksten været på 15 pct.

Figur 3.3. It-beskæftigelse opdelt efter kommune, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 3.4. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2015-20

Mange deltagere i SMV:Digital blandt virksomheder i Silkeborg Kommune

En indikator for den digitale transformation i virksomhederne er deltagelsen i nationale programmer, der yder tilskud til it-udvikling. Det største og bredest forankrede program i Danmark er SMV:Digital. Gennem SMV:Digital kan SMV'er med 2-249 ansatte søge om tilskudsvouchers, hvor et rådgivningsforløb bliver skræddersyet ud fra virksomhedens udviklingsprojekt.

I perioden 2019 til 2021 deltog 993 virksomheder i Region Midtjylland i SMV:Digital-projekter, svarende til 35 pct. af alle forløb på landsplan. Tabellen nedenfor viser fordelingen af de 993 virksomheder på kommuner samt antal deltagere pr. 1.000 virksomheder i målgruppen.

Det fremgår, at Silkeborg Kommune havde 50 deltagere pr. 1.000 virksomheder, hvilket er betydeligt over regionsgennemsnittet. Tabellen viser også, at antallet af deltagere pr. 1.000 virksomheder er klart større i Region Midtjylland end i resten af landet.

Tabel 3.1. Deltagere i SMV:Digital, 2019-21

Kommuner	Antal deltagere	Deltagere pr. 1.000 virksomheder i målgruppen
Aarhus	282	44
Silkeborg	86	50
Hedensted	67	68
Randers	61	34
Herning	61	30
Skanderborg	58	51
Viborg	51	27
Horsens	49	29
Favrskov	45	52
Holstebro	43	34
Ringkøbing-Skjern	41	29
Ikast-Brande	39	44
Struer	29	73
Skive	22	23
Odder	17	43
Norddjurs	15	20
Lemvig	12	22
Syddjurs	9	11
Region Midtjylland	993	38
Øvrige regioner	1.879	22

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Erhvervsstyrelsen

Note: Samsø Kommune indgår ikke i statistikken, da der ikke er nok deltagere. De enkelte kommuner kan derfor ikke summeres til totalen for Region Midtjylland. Antallet af virksomheder i målgruppen er opgjort som antallet af virksomheder med to eller flere medarbejdere.

Initiativer og tiltag i Silkeborg Kommune til at understøtte digitalisering og grøn omstilling

I. Potentiale og udfordringer forbundet med den grønne omstilling og digitalisering i Silkeborg Kommune

Generelt har Silkeborg Kommunes virksomheder en stigende interesse for at gøre deres forretninger grønnere og mere digitale. Der er dog markante forskelle i forhold til ambitions- og modenhedsniveauet hos virksomhederne.

For mange virksomheder i Silkeborg Kommune – særligt de mindre – er det afgørende, at de har adgang til vejledning om muligheder, puljer mv. knyttet til den grønne omstilling og digitalisering. Derfor er det afgørende, at der er etableret et tæt samarbejde mellem Erhvervshus Midtjylland og den lokale erhvervsfremmeaktør, Silkeborg Business, som har det lokale kendskab til virksomhederne.

II. Indsatser og initiativer der understøtter den grønne omstilling og digitalisering

I Silkeborg Kommune er der et udpræget ønske om at etablere et tæt samarbejde mellem Erhvervshus Midtjylland og Silkeborg Business. Formålet har været at tilføre virksomhederne de bedste udviklingsmuligheder ved at kombinere det lokale kendskab til virksomhederne med den specialiserede viden i forhold til digitalisering og grøn omstilling.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

4 Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Silkeborg Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først sammenlignes den samlede udvikling i den private jobskabelse med sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med erhvervsspecialiseringen. Først vises specialiseringen inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Derefter vises jobudviklingen og erhvervsspecialiseringen på brancheniveau.

Stigende privat beskæftigelse siden 2015

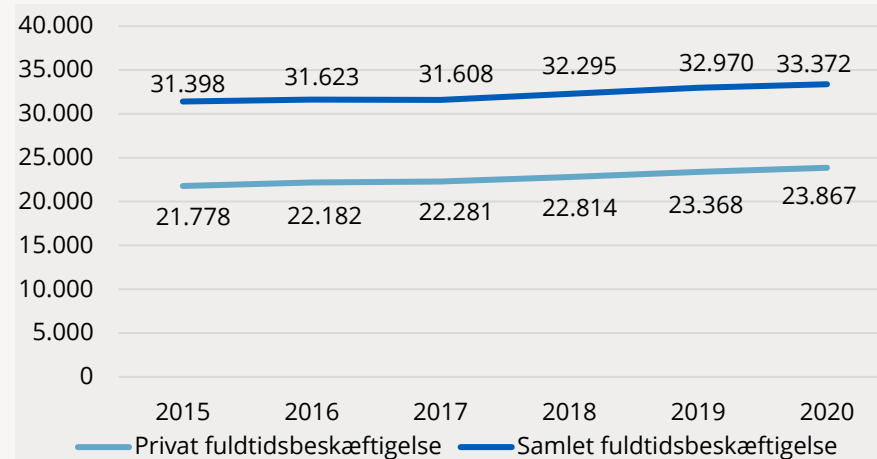
En central indikator for udviklingen i erhvervspræstationerne i en kommune er udviklingen i den samlede private jobskabelse. Figur 4.1 viser, at der i perioden 2015 til 2020 er sket en vækst i den private beskæftigelse på ca. 2.100 fuldtidsstillinger i Silkeborg Kommune, hvilket har ført til en tilsvarende vækst i den samlede beskæftigelse.

Figur 4.2. viser, at væksten i Silkeborg Kommune frem til 2020 har været lidt højere end væksten i regionen og på landsplan. Især perioden 2018 til 2020 var karakteriseret ved betydelig privat jobskabelse i Silkeborg Kommune.

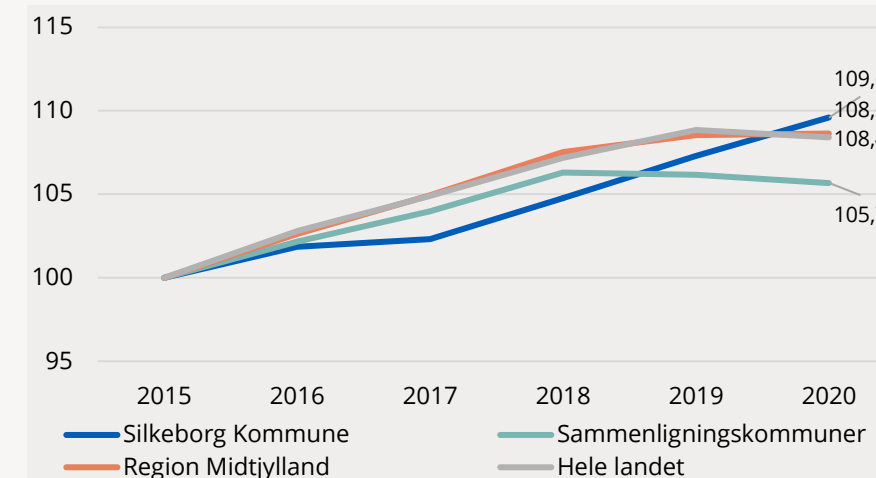
For at belyse udviklingen under coronakrisen viser Figur 4.3 den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse siden første kvartal 2020.

Figuren viser, at beskæftigelsen i Silkeborg Kommune var nogenlunde konstant i starten af krisen, mens den faldt svagt i resten af landet. Siden slutningen af 2020 er jobskabelsen vokset i Silkeborg Kommune og i resten af landet. Set over hele perioden har Silkeborg Kommune haft en fremgang i den private beskæftigelse, der ligger lidt over både sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

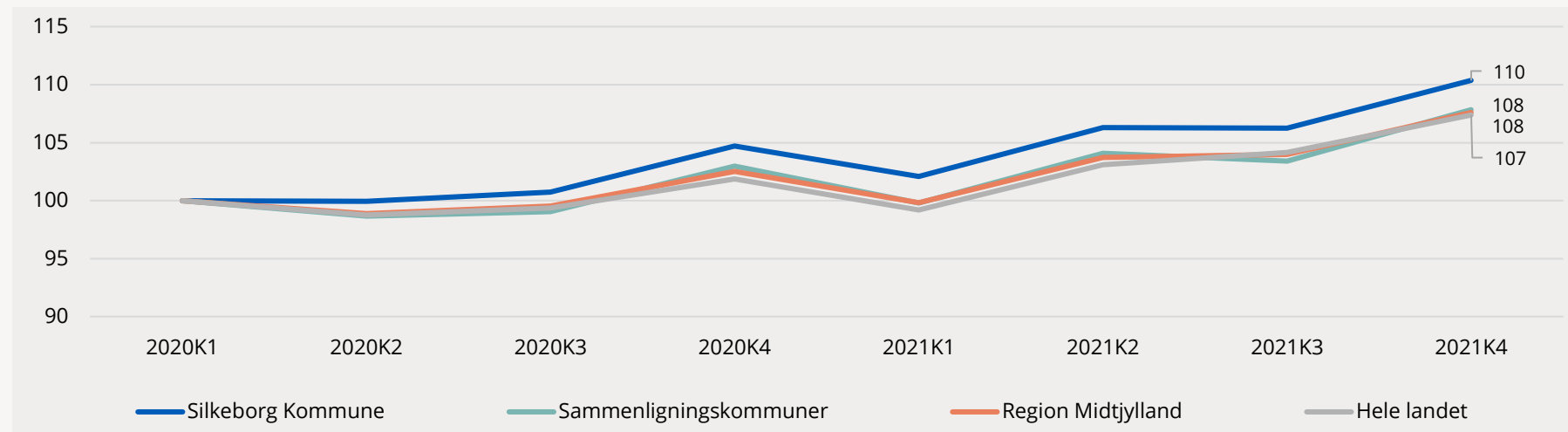
Figur 4.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse (årsværk), 2015-20

Figur 4.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede (årsværk) i den private sektor (2015=100)

Figur 4.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor under coronakrisen (1. kv. 2020=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for Figur 4.1. og 4.2.) og jobindsats.dk (for Figur 4.3.).

Note: Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune og Viborg Kommune. I Figur 4.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved det samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

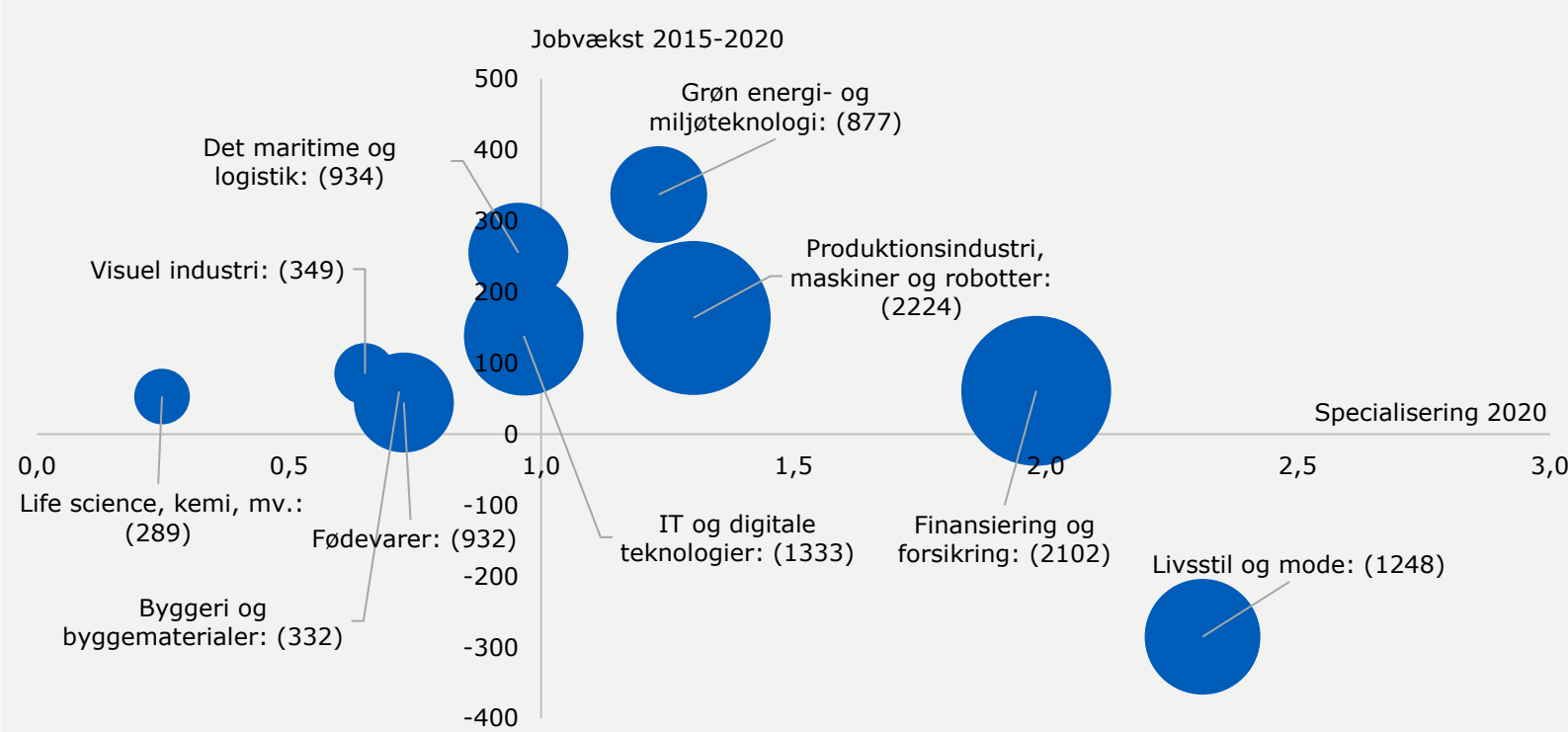
Produktionsindustri, finans og livsstil dominerer i Silkeborg Kommune

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvordan Silkeborg Kommune er specialiseret inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed også kun virksomheder, der ligger inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (enten fordi de har eksport eller leverer viden og ydelser til erhverv med stor eksport).

Figuren viser, at områderne produktionsindustri mv., finansiering og forsikring samt it og digitale teknologier er de største klynger jobmæssigt (cirklerne størrelse). Den største jobvækst fra 2015 til 2020 har dog fundet sted inden for de mindre klyngeområder det maritime & logistik samt grøn energi- og miljøteknologi, der har haft en samlet vækst på ca. 600 fuldtidsstillinger.

Det fremgår også, at livsstil og mode er den klynge, der har den største specialiseringsgrad. Med en specialisering på 2,3 udgør livsstil og mode en andel af den samlede beskæftigelse inden for internationalt konkurrerende erhverv, der er mere end dobbelt så stor som i en gennemsnitskommune. Denne klynge har dog oplevet et betydeligt fald i beskæftigelsen på ca. 300 årsværk.

Figur 4.4. Kommunens erhvervmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2015-2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen fra Clean og Energy Innovation Cluster.

Figuren viser Silkeborgs Kommunes erhvervmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger. Klyngernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklerne størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2020. Antal årsværk er angivet i parentes ud for hver cirkel.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af Silkeborg Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2015-20. Dvs. om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Mange brancher bidrager til den private beskæftigelse

Hvor figuren på forrige side gav et overblik over Silkeborg Kommunes specialisering inden for de nationale klyngeområder, tager Tabel 4.1 afsæt i en traditionel brancheinddeling og omfatter alle private virksomheder. Den viser, at detailhandel er den største branche i Silkeborg Kommune målt på antallet af fuldtidsjobs, og at denne branche har oplevet en mindre jobvækst på ca. tre pct. i perioden 2015 til 2020. Derudover er bygge og anlæg, elektronik-, maskin- & transportmiddelindustri samt finansiering og forsikring toneangivende brancher i Silkeborg Kommune. Den største procentvise vækst i beskæftigelsen er sket inden for forlag, tv og radio, der er en mindre branche med ca. 230 fuldtidsstillinger i 2020. I absolutte tal har elektronik-, maskin- og transportmiddelindustrien oplevet den største vækst med ca. 500 fuldtidsstillinger.

Tabel 4.1. Antal private jobs, jobvækst 2015-20 samt erhvervsmæssige specialisering, opdelt på brancheniveau

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2015-20 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2015-20 (pct.)	Specialisering, 2020
	2015	2020			
Detailhandel	2.932	3.011	3%	2%	1,2
Bygge & anlæg	2.009	2.426	21%	17%	1,0
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	1.732	2.261	31%	11%	1,8
Finansiering og forsikring	2.007	2.104	5%	7%	1,9
Engroshandel	1.393	1.665	20%	5%	0,8
Rådgivning, forskning og udvikling	1.330	1.486	12%	14%	0,9
Tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri mv.	1.630	1.287	-21%	2%	1,8
Tele, IT og information	1.113	1.219	10%	20%	1,1
Transport	924	1.031	12%	7%	0,7
Landbrug, skovbrug og fiskeri	986	991	0%	-2%	1,2
Hoteller og restauranter	879	846	-4%	9%	0,9
Operationel service	519	699	35%	12%	0,5
Sundhedsvæsen	543	618	14%	12%	1,1
Ejendomshandel og udlejning	530	608	15%	6%	1,0
Undervisning	503	533	6%	9%	1,0
Private velfærdsinstitutioner	430	508	18%	18%	0,9
Andre serviceydelser mv.	491	477	-3%	7%	0,7
Olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri	346	428	24%	6%	0,5
Kultur og fritid	342	400	17%	13%	1,1
Reklame og øvrig erhvervsservice	276	300	9%	11%	0,7
Metalindustri	299	297	-1%	1%	0,6
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	237	267	13%	3%	0,4
Forlag, tv og radio	126	229	82%	6%	0,7
Råstof, energi og forsyning mv.	203	177	-13%	9%	0,7
Alle brancher	21.778	23.867	10%	8%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5 Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Silkeborg Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesheden blandt de nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2015.

Endelig viser afsnittet den samlede udvikling i virksomhedsbestanden i Silkeborg Kommune.

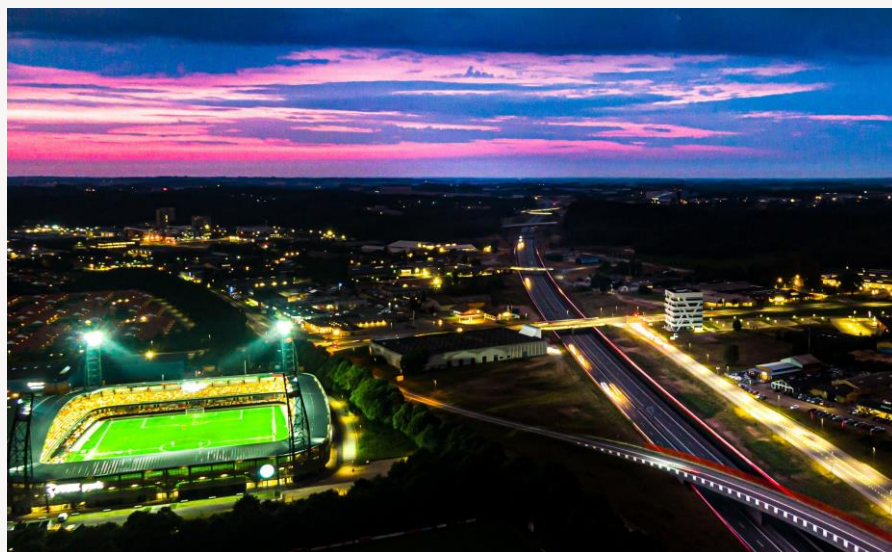
Etableringsraten var i 2020 den tredjehøjeste i regionen

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

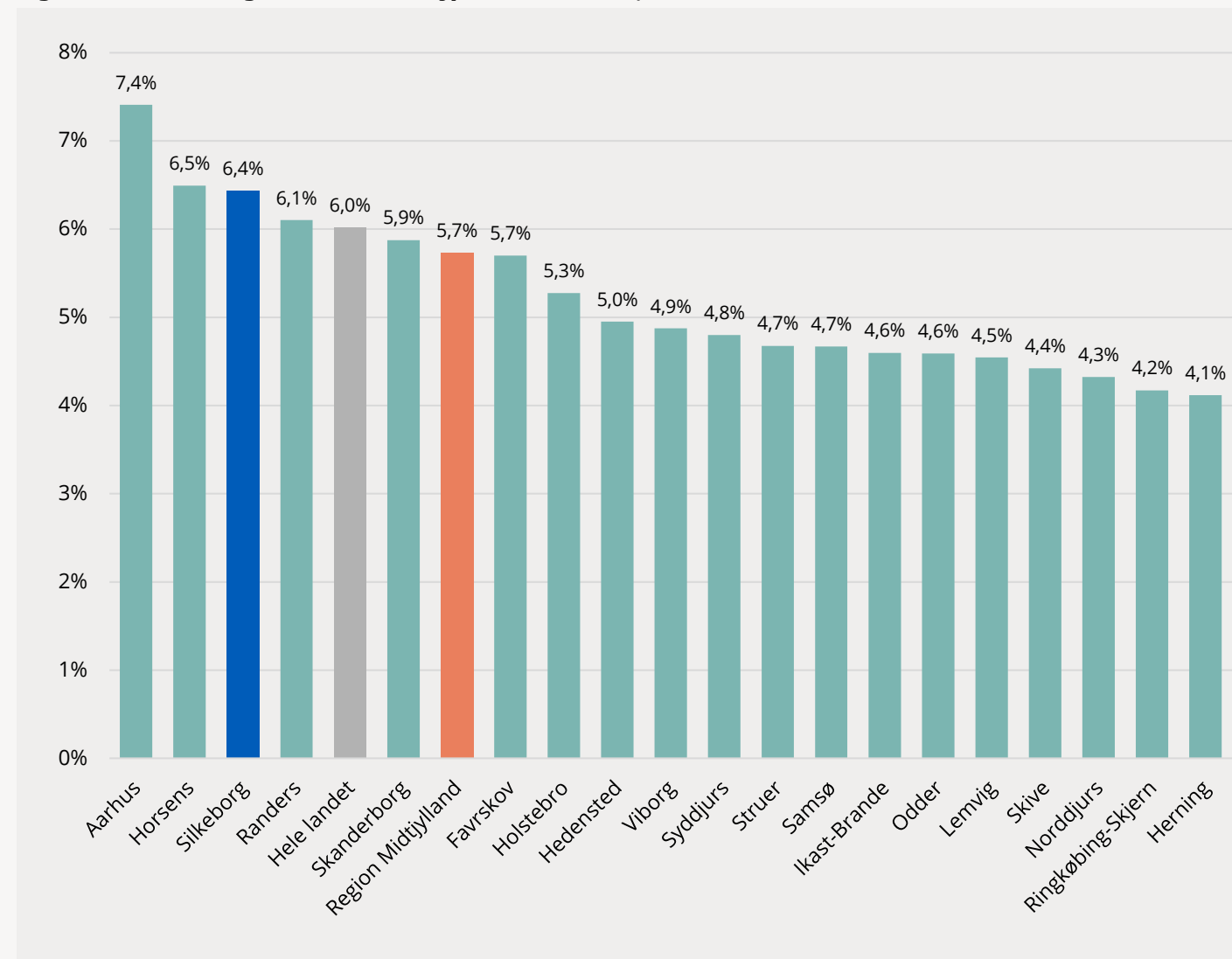
Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2020) i de midtjyske kommuner i 2020 sammenholdt med landsgennemsnittet og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Silkeborg Kommune i 2020 lidt over landsgennemsnittet og et stykke over regionsgennemsnittet.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på ca. 7,4 pct., mens de to vestjyske kommuner – Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune – havde den laveste etableringsrate på lidt over 4 pct. Generelt er etableringsraterne højere i de østjyske end i de vestjyske kommuner.

Figur 5.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

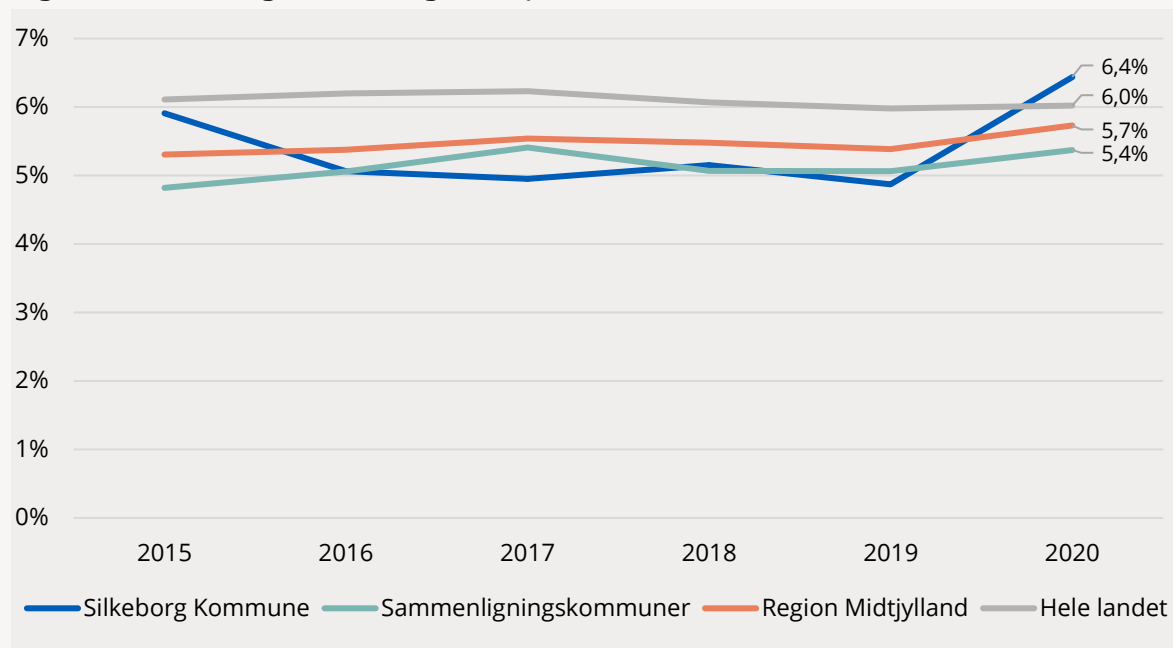
Vækst i etableringsraten det seneste år

Figuren nedenfor viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2015 til 2020 for Silkeborg Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår, har etableringsraten i Silkeborg Kommune svinget mellem fem til seks pct. gennem perioden. Fra 2016 til 2019 lå etableringsraten i Silkeborg Kommune og sammenligningskommunerne på ca. fem pct. I 2020 oplevede Silkeborg Kommune et væsentligt løft i etableringsraten, der bragte den op over regions- og landsgennemsnittet.

Figuren viser også, at forskellen mellem de midtjyske kommuner og resten af landet er blevet indsnævret gennem perioden.

Figur 5.2. Udvikling i etableringsraten, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune & Viborg Kommune.

Flest iværksættere inden for videnservice i Silkeborg Kommune

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, der etableres nye virksomheder. Tabel 5.1 viser netop iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2019 til 2020.

Af tabellen fremgår det, at der i Silkeborg Kommune er etableret flest virksomheder inden for videnservice. Dernæst følger bygge og anlæg samt finansiering, forsikring og ejendomme. Forskellene mellem de to sidstnævnte brancher er dog beskeden.

Tabellen viser også, at fordelingen i Silkeborg Kommune kun i begrænset omfang adskiller sig fra fordelingen blandt sammenligningskommunerne og resten af regionen. Dog fremgår det af tabellen, at videnservice udgør en væsentlig større andel af iværksætterne i Silkeborg Kommune end i sammenligningskommunerne.

Tabel 5.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2019-20

Branche	Silkeborg Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Videnservice	16%	11%	15%	16%
Bygge og anlæg	13%	15%	12%	13%
Finansiering, forsikring og ejendomme	11%	12%	12%	9%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	10%	10%	9%	9%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	10%	11%	10%	8%
Detailhandel	8%	9%	8%	8%
Operationel service	8%	9%	8%	9%
Information og kommunikation	6%	5%	7%	9%
Engroshandel	6%	4%	4%	3%
Hoteller og restauranter	6%	6%	5%	6%
Industri	5%	5%	5%	4%
Transport	2%	4%	4%	5%
I alt	100%	100%	100%	100%

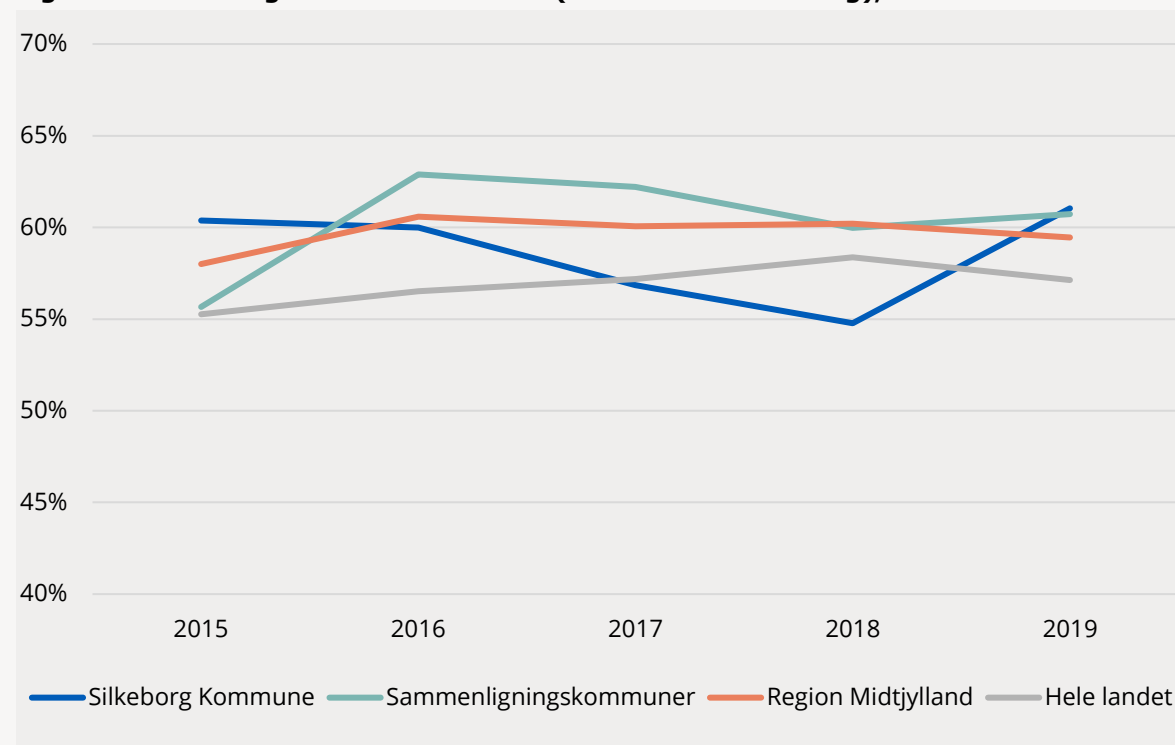
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst sektor er ikke medtaget.

Færre iværksættere i Silkeborg Kommune overlever de første fem år

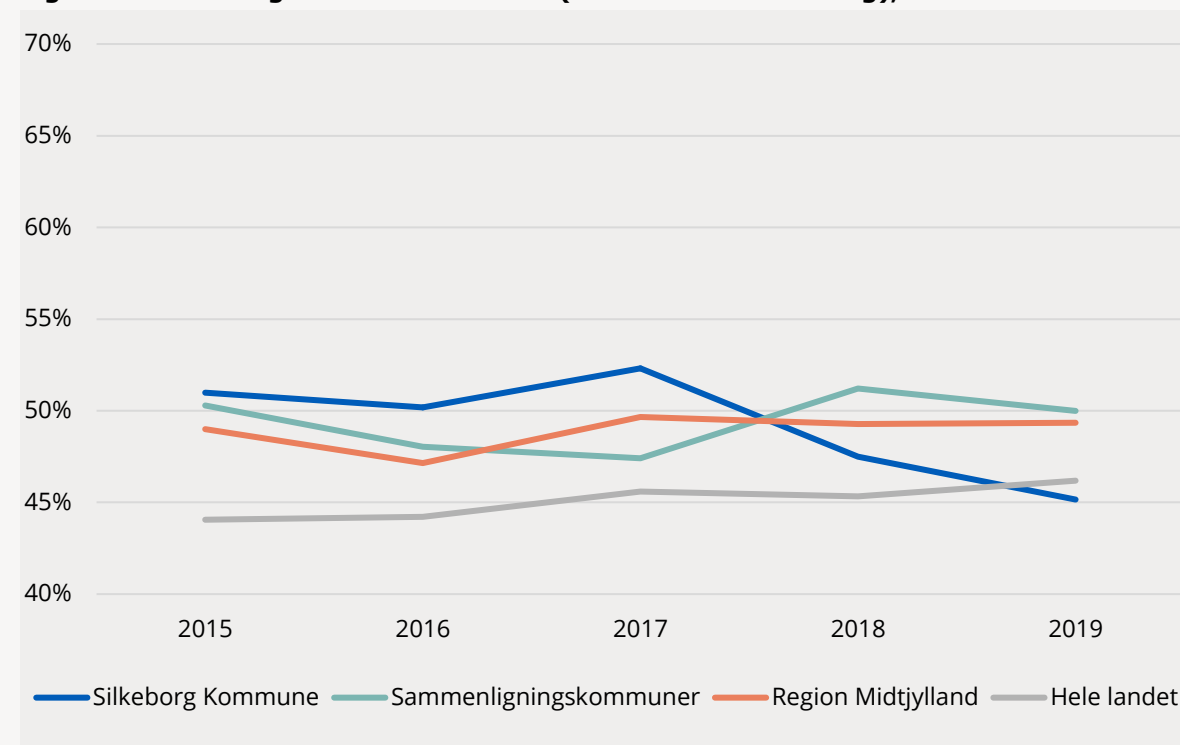
En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten, det vil sige andelen af iværksættervirksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figurene nedenfor viser overlevelsesraterne henholdsvis tre- og fem år efter etablering for iværksættere i henholdsvis Silkeborg Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Det fremgår, at overlevelsesraterne svinger en del fra år til år. Overlevelsesraten i Silkeborg Kommune har i nogle år ligget over sammenligningskommunerne og regionen, mens den i andre år har været lavere. I de seneste år har både den tre- og femårige overlevelsesrate for det meste ligget under regionsgennemsnittet. Dog har den treårige overlevelsesrate rettet sig i 2019 til et niveau, der ligger over regions- og landsgennemsnittet. Omvendt er den femårige overlevelsesrate i Silkeborg Kommune faldet siden 2017.

Figur 5.3. Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2015-19

Figur 5.4. Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2015-19

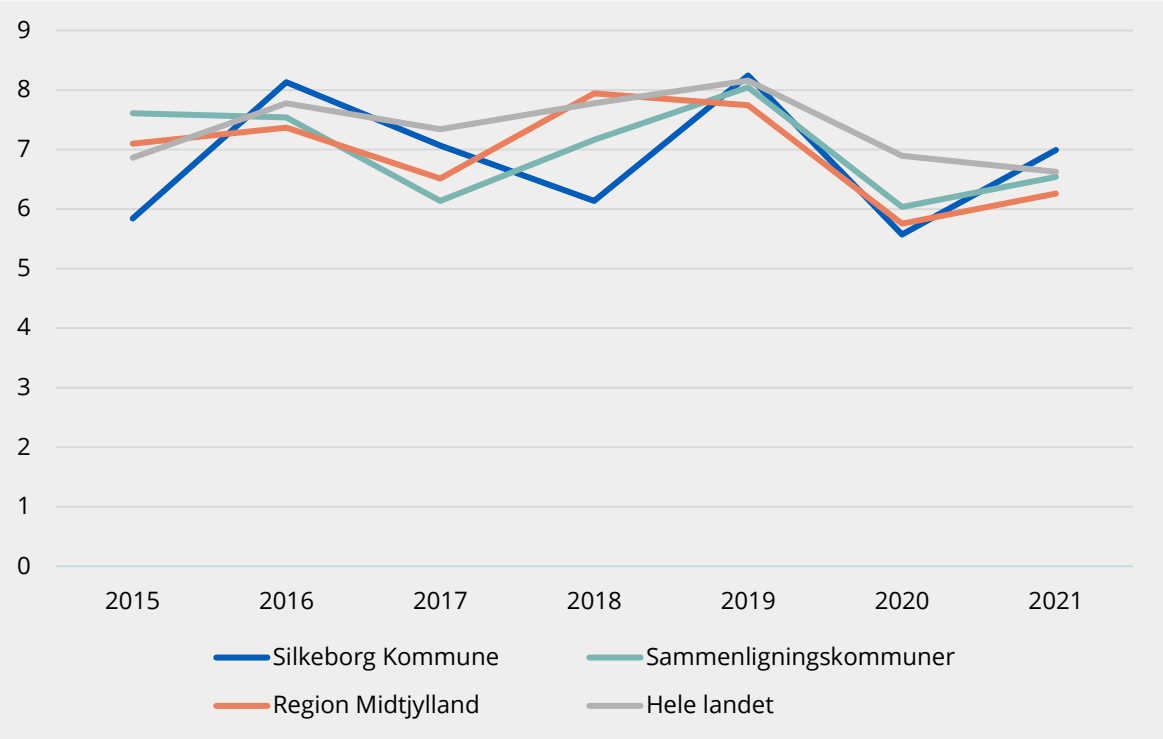
Fald i antallet af konkurser under coronakrisen

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 5.5 viser, hvor mange virksomheder der blev erklæret konkurs i Silkeborg Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder.

Det fremgår, at andelen af konkurser i Silkeborg Kommune har fulgt sammenligningskommunerne i perioden 2015 til 2021. Figuren viser også, at antallet af konkurser generelt har været lavere under coronakrisen end i 2019, hvilket skal ses i lyset af adgangen til hjælpepakker.

Tabellen til højre viser, hvordan konkurserne fordeler sig på hovedsektorer i Silkeborg Kommune. Som det fremgår, er handel den sektor, der har oplevet flest konkurser over årene. I 2021 er der dog flest konkurser inden for service (fx hoteller og restauranter), der også er et område, som har været ekstra hårdt ramt af nedlukninger under coronakrisen.

Figur 5.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2015-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2021 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2015-20.

Tabel 5.2. Fordeling af konkurser i Silkeborg Kommune på hovedsektorer, 2015-21

Sektor	2015	2018	2021
Handel	50%	29%	19%
Service	25%	29%	38%
Industri	11%	10%	5%
Bygge og anlæg	11%	16%	30%
Transport	4%	6%	5%
Primære erhverv	0%	10%	3%
I alt	100%	100%	100%

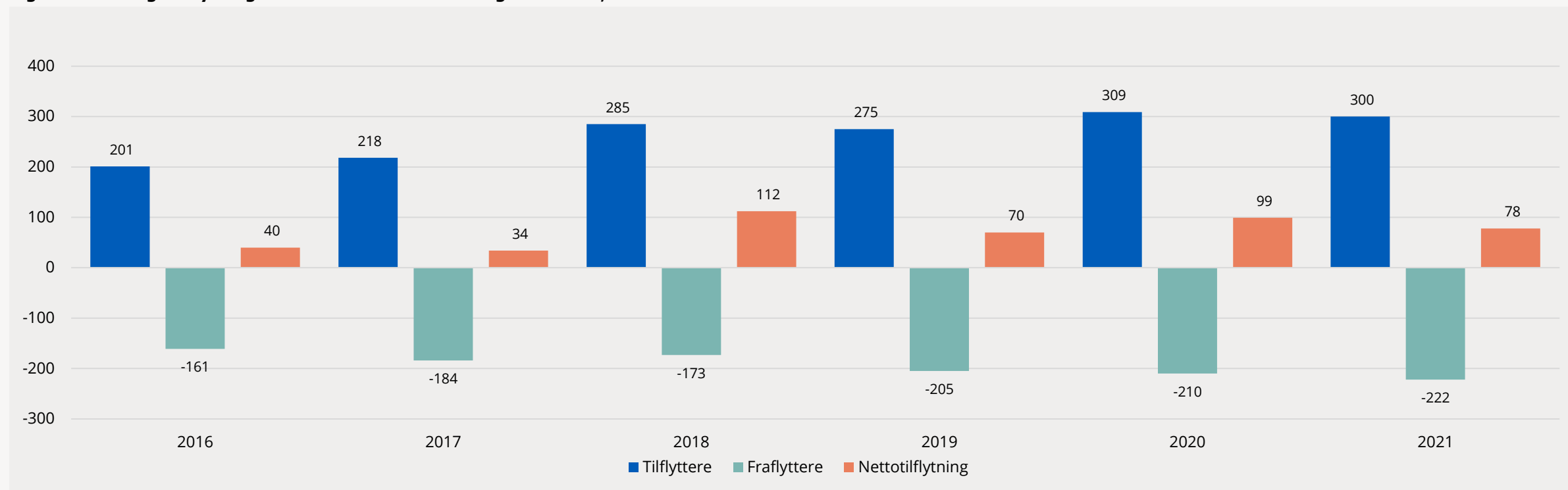
Voksende nettotilflytning af virksomheder siden 2016

Et andet vigtigt pejlemærke for erhvervsvilkårene er omfanget af til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 5.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen (tilflytninger minus fraflytninger) til Silkeborg Kommune fra 2016 til 2021.

Generelt har Silkeborg Kommune oplevet en positiv udvikling i antallet af tilflyttede virksomheder, hvilket vidner om et attraktivt erhvervmiljø. Antallet af tilflyttede virksomheder var således ca. 50 pct. højere i 2021 end i 2016.

Figuren viser også, at der i hele perioden er flyttet flere virksomheder til kommunen, end der er flyttet fra kommunen. Set over hele perioden er nettotilflytningen næsten fordoblet fra 40 virksomheder i 2016 til 78 virksomheder i 2021. Nettotilflytningen toppede dog i 2018 med 112 virksomheder. Over hele perioden har der været en nettotilflytning på 433 virksomheder.

Figur 5.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Silkeborg Kommune, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).

Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side. En virksomhed tælles kun med én gang, uanset om virksomheden er flyttet til eller fra kommunen flere gange i perioden.

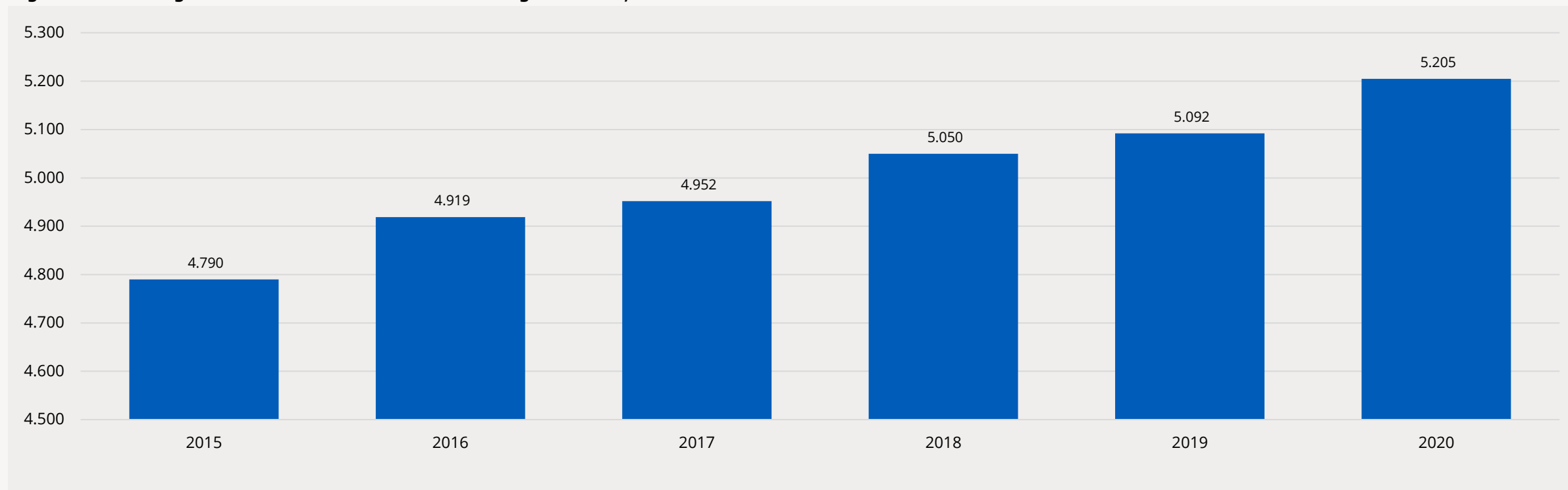
Antallet af virksomheder er steget betydeligt i Silkeborg Kommune

Opsummerende viser figuren neden for udviklingen i antallet af virksomheder i Silkeborg Kommune. Udviklingen i virksomhedsbestanden er en sammenfattende indikator, der både rummer tilgangen af iværksættere, frafaldet pga. konkurser og virksomhedslukninger samt nettoflytningen af etablerede virksomheder.

Figuren viser, at antallet af virksomheder i Silkeborg Kommune er steget betydeligt med ca. 400 virksomheder over den femårige periode. Det svarer til en stigning på ni pct.

Væksten var størst fra 2015 til 2016, hvor Silkeborg Kommune oplevede en nettofremgang på 129 reelle virksomheder. Også i perioden 2019 til 2020 steg antallet af virksomheder betydeligt, hvilket bl.a. skal ses i lyset af den stigende etableringsrate og den store nettotilflytning. Det er et bemærkelsesværdigt resultat, at Silkeborg Kommune har oplevet en betydelig vækst i bestanden af virksomheder, mens coronakrisen var på sit højeste.

Figur 5.7. Udvikling i antal reelle virksomheder i Silkeborg Kommune, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet (afhængig af branche), som svarer til mindst et halvt årsværk.

Godt 7 pct. af alle midtjyske virksomheder ligger i Silkeborg Kommune

Til sidst giver nedenstående tabel et overblik over, hvordan den samlede virksomhedsbestand, gruppen af iværksættere og gazeller i Silkeborg Kommune fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at fordelingen af iværksættere nogenlunde modsvarer fordelingen af reelle virksomheder. Der er dog relativt få iværksættere inden for primære erhverv og handel i forhold til disse erhvervs størrelse (målt på antallet af virksomheder i Silkeborg Kommune).

Der er desuden relativt få virksomheder, der lever op til gazellekriterierne, og som det fremgår, findes langt hovedparten af gazellerne i Silkeborg Kommune inden for handel, mens de resterende primært ligger inden for service samt bygge og anlæg.

Nederst i figuren ses, hvor stor en andel af de tre virksomhedstyper i hele regionen, som Silkeborg Kommune huser. Andelen af iværksættere ligger en anelse højere end andelen af den samlede virksomhedsbestand, jf. analysen af etableringsraten. Det samme gør sig gældende for andelen af gazeller.

Tabel 5.3. Virksomheder, iværksættere og gazeller i Silkeborg Kommune fordelt på sektorer, 2020

Sektor	Reelle virksomheder	Iværksættere	Gazeller
Bygge og anlæg	541	42	8
Handel	1.395	74	24
Primære erhverv	568	14	0
Service	2.288	181	9
Transport	123	6	1
Industri	290	18	3
I alt	5.205	335	45
Andel af Region Midtjylland	7,2%	8,1%	8,5%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og Børsens Gazelleliste 2021.

For at en virksomhed kan betegnes som en gazellevirksomhed, skal den opfylde en række krav:

- Virksomheden skal minimum have en omsætning på 1 mio. kr. eller komme ud med et bruttoresultat på 0,5 mio. kr. det første år, der måles fra.
- Virksomheden skal være et ApS eller A/S. Dog kan pengeinstitutter også deltage uanset virksomhedsform.
- Virksomheden skal minimum have offentliggjort fire regnskaber og have oplevet vækst i omsætning (bruttoresultat) i hvert eneste af de fire regnskabsår.
- Den samlede sum af det primære resultat i virksomheden skal være i plus, men må godt være negativt ét år.
- Virksomheden skal som minimum have fordoblet sin omsætning gennem de fire sidste regnskabsår.

Kilde: Børsen

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6 Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan Silkeborg Kommunes virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på brancher.

Derefter ser afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

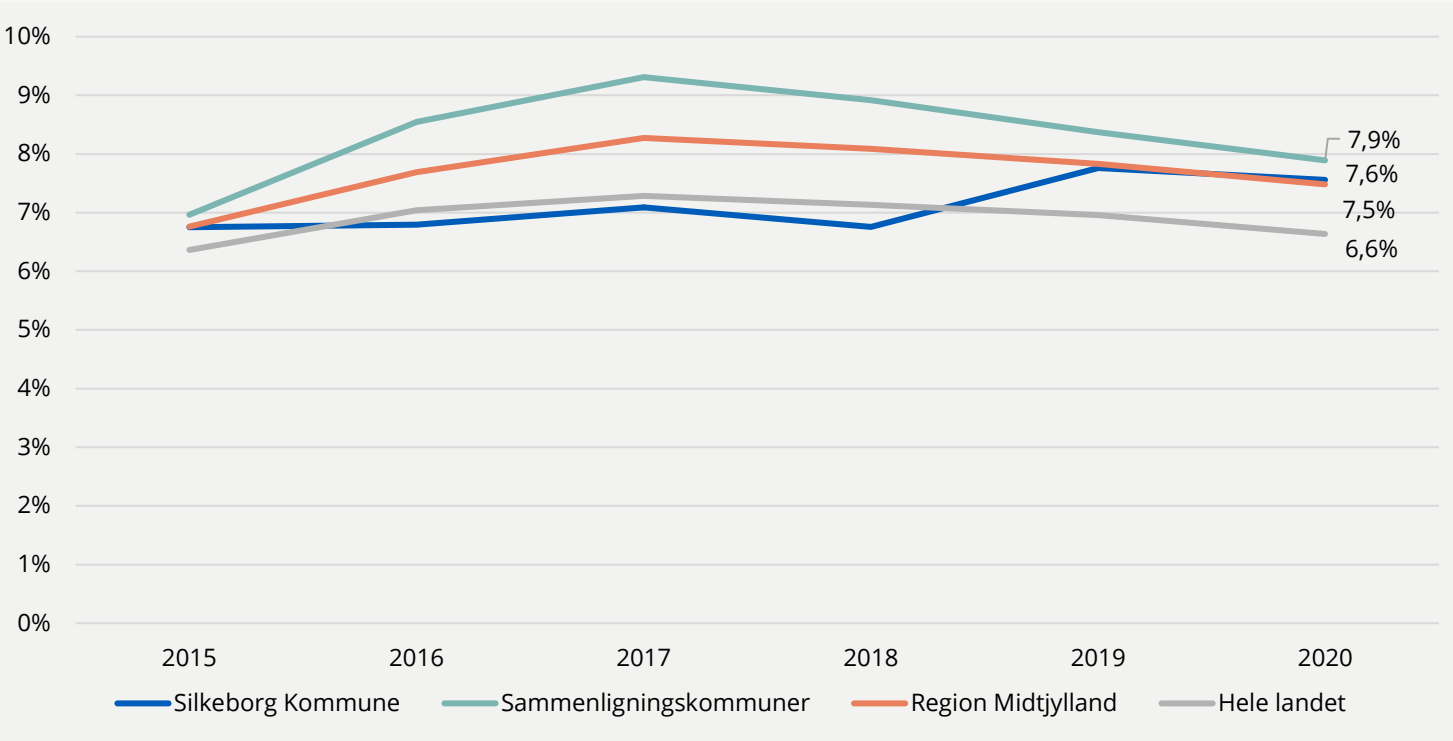
Stigende andel vækstvirksomheder i Silkeborg Kommune siden 2018

Figur 6.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2015 til 2020. I forhold til gazellebegrebet (afsnit 5) er der her et mindre krav til den samlede vækst i virksomheden samtidig med, at der kun ses på en treårig periode (se noten). Omvendt fokuserer opgørelsen af vækstvirksomheder kun på de erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

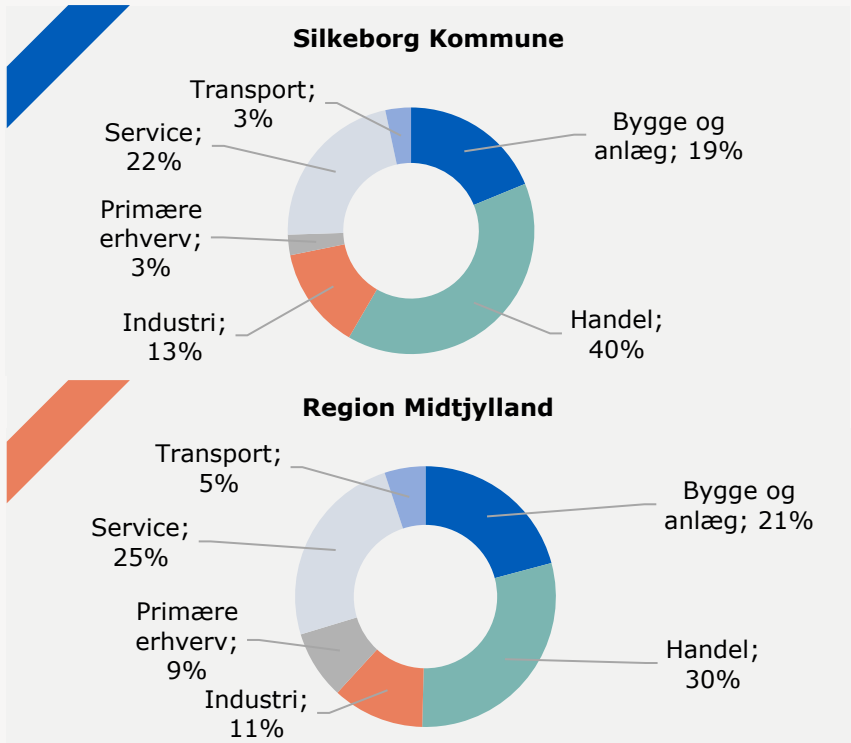
Det fremgår, at Silkeborg Kommune i det meste af perioden har haft en lavere andel vækstvirksomheder end i sammenligningskommunerne og regionen. Siden 2017 har Silkeborg Kommune, modsat sammenligningskommunerne, regionen og resten af landet, oplevet en stigning i andelen af vækstvirksomheder. Denne udvikling har medført, at Silkeborg Kommune har nærmet sig sammenligningskommunerne, er kommet på niveau med regionen og er over landsgennemsnittet.

Figur 6.2 viser, at Silkeborg Kommune har flere vækstvirksomheder inden for handel og færre inden for de primære erhverv sammenlignet med regionen som helhed.

Figur 6.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2015-20

Figur 6.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2020

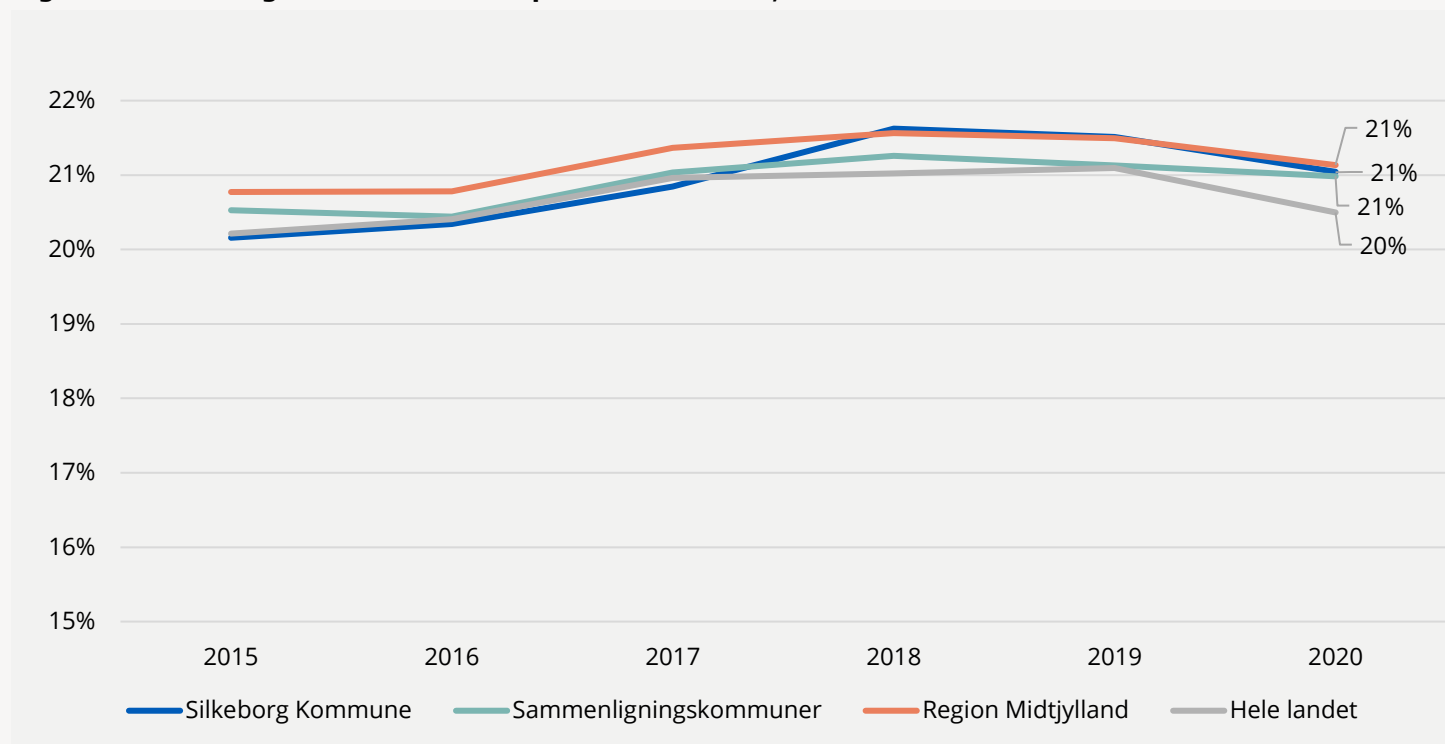
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune og Viborg Kommune

Andelen af eksportvirksomheder svarer til niveauet i resten af landet

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figuren til venstre viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2015 til 2020. Andelen af eksportvirksomheder i Silkeborg Kommune svarer stort set til andelen i sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og resten af landet i perioden 2015 til 2020. I 2020 var 21 pct. af virksomhederne i Silkeborg Kommune eksportvirksomheder mod 20,5 pct. på landsplan.

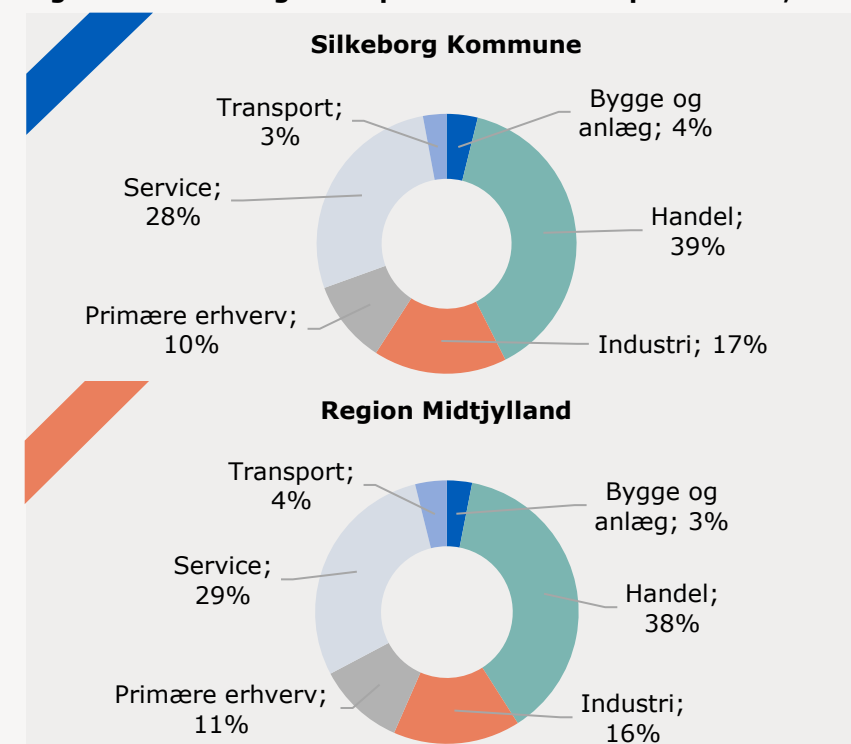
Godt en tredjedel af Silkeborg Kommunes eksportvirksomheder kommer fra handelssektoren, jf. Figur 6.4. I alt kommer ca. 67 pct. af Silkeborg Kommunes eksportvirksomheder fra handels- og servicesektorerne. Generelt er der kun mindre forskelle i fordelingen af eksportvirksomheder mellem Silkeborg Kommune og resten af Region Midtjylland.

Figur 6.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
 Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 6.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2020

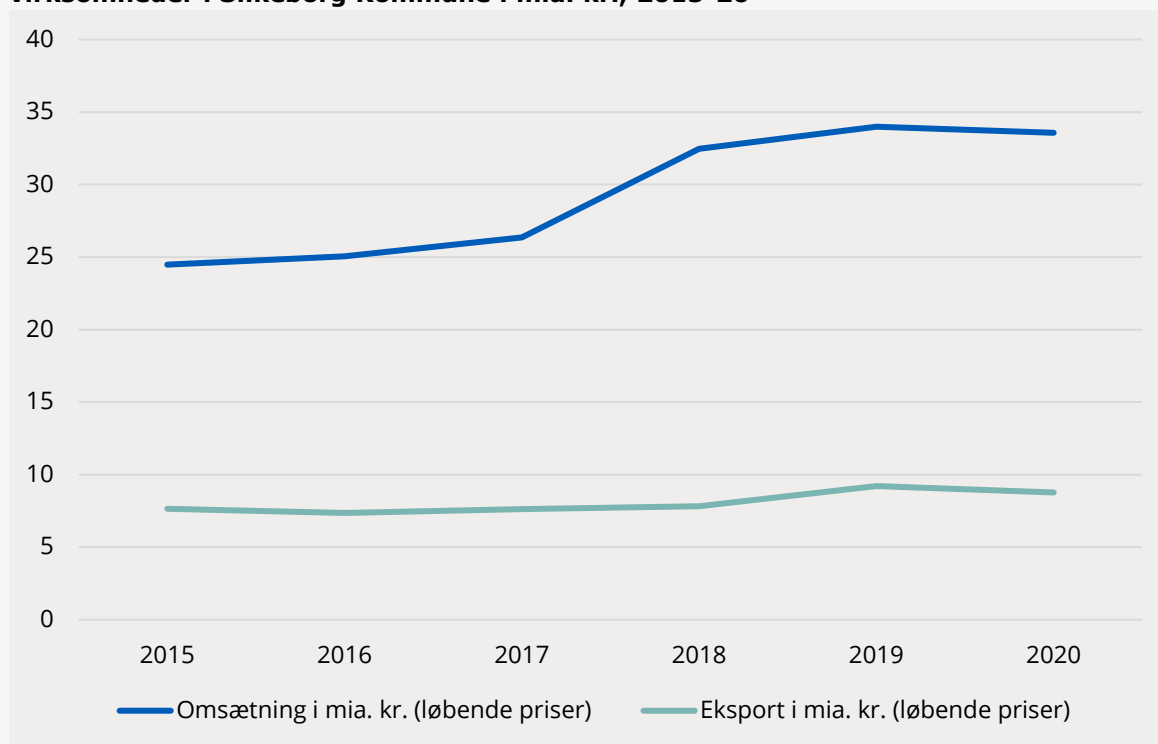
Beskeden eksportandel blandt eksporterende virksomheder

Mens analysen på forrige side gav et billede af hvor mange virksomheder, der eksporterer, giver figurerne nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser figur 6.5 også udviklingen i den samlede omsætning blandt private virksomheder med eksport.

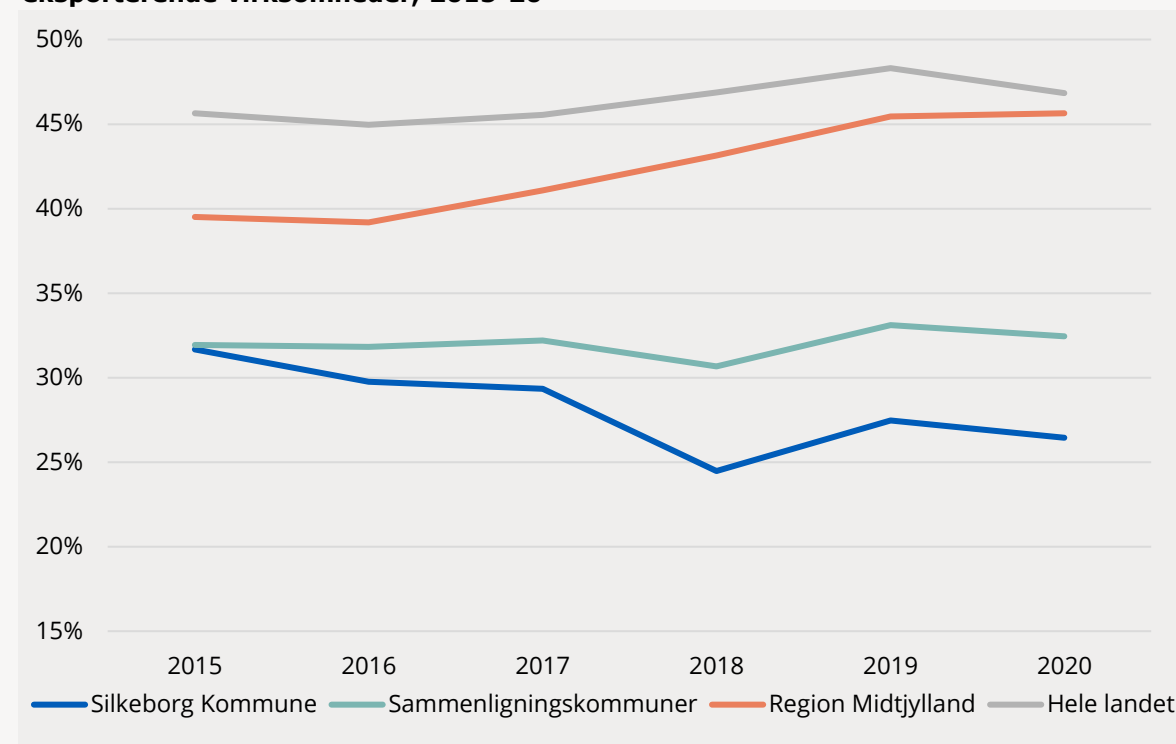
Figuren viser, at den samlede eksportværdi blandt virksomheder i Silkeborg Kommune er vokset fra ca. otte mia. kr. i 2015 til ca. ni mia. kr. i 2020, hvilket svarer til en stigning på ca. 13 pct. (i løbende priser). I samme periode er den samlede omsætning vokset med 37 pct., så den i 2020 udgjorde næsten 34 mia. kr.

Herudover viser Figur 6.6, at eksportens andel af den samlede omsætning i eksportvirksomhederne er faldet fra ca. 31 pct. i 2015 til ca. 26 pct. i 2020. Omvendt har regionen og resten af landet oplevet en stigning i eksportens andel af omsætningen. I hele perioden har eksportandelen i Silkeborg Kommune været markant lavere end andelen i regionen og landet som helhed. Det samlede billede er således, at Silkeborg Kommune ligger på niveau med regionen i forhold til andelen af virksomheder med eksport, jf. Figur 6.3, men væsentligt under regionen, når det gælder eksportens andel af den samlede omsætning i de eksporterende virksomheder.

Figur 6.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Silkeborg Kommune i mia. kr., 2015-20

Figur 6.6. Udviklingen i eksportens andel af den samlede omsætning for eksporterende virksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

7 Profilanalyse – highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også, hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til Profilanalyse 2022.

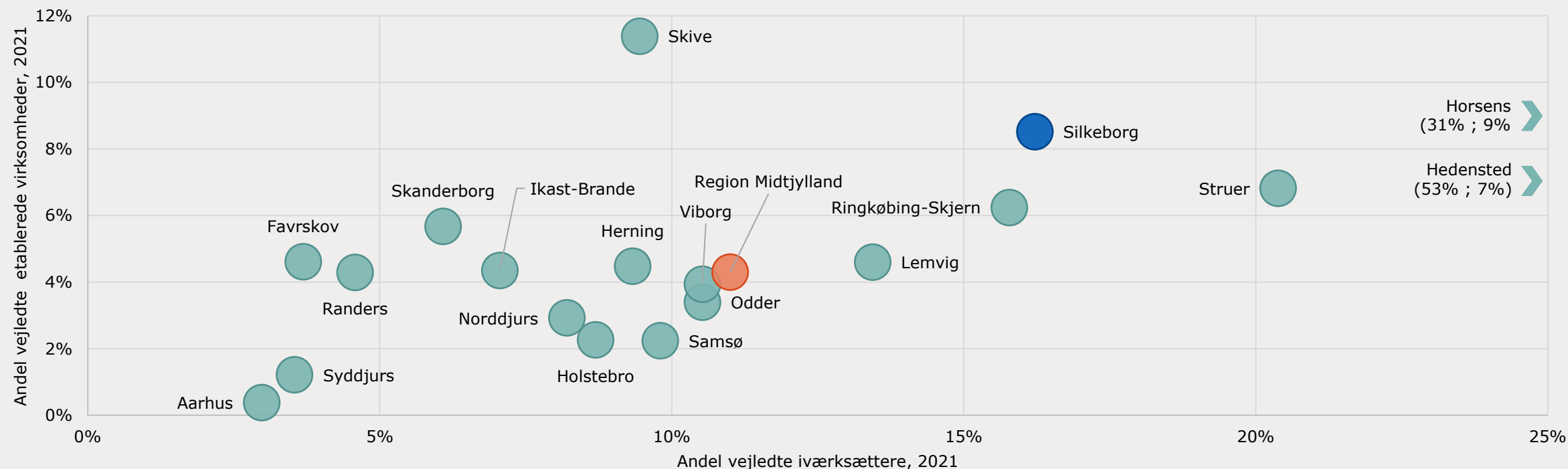
Mange virksomheder har modtaget lokal vejledning i Silkeborg Kommune

Figur 7.1. giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte virksomheder i Silkeborg Kommune ligger en del over det regionale gennemsnit. Det gælder både for iværksættere og etablerede virksomheder. I alt har 16 pct. af Silkeborg Kommunes iværksættere og godt otte pct. af de etablerede virksomheder modtaget lokal vejledning.

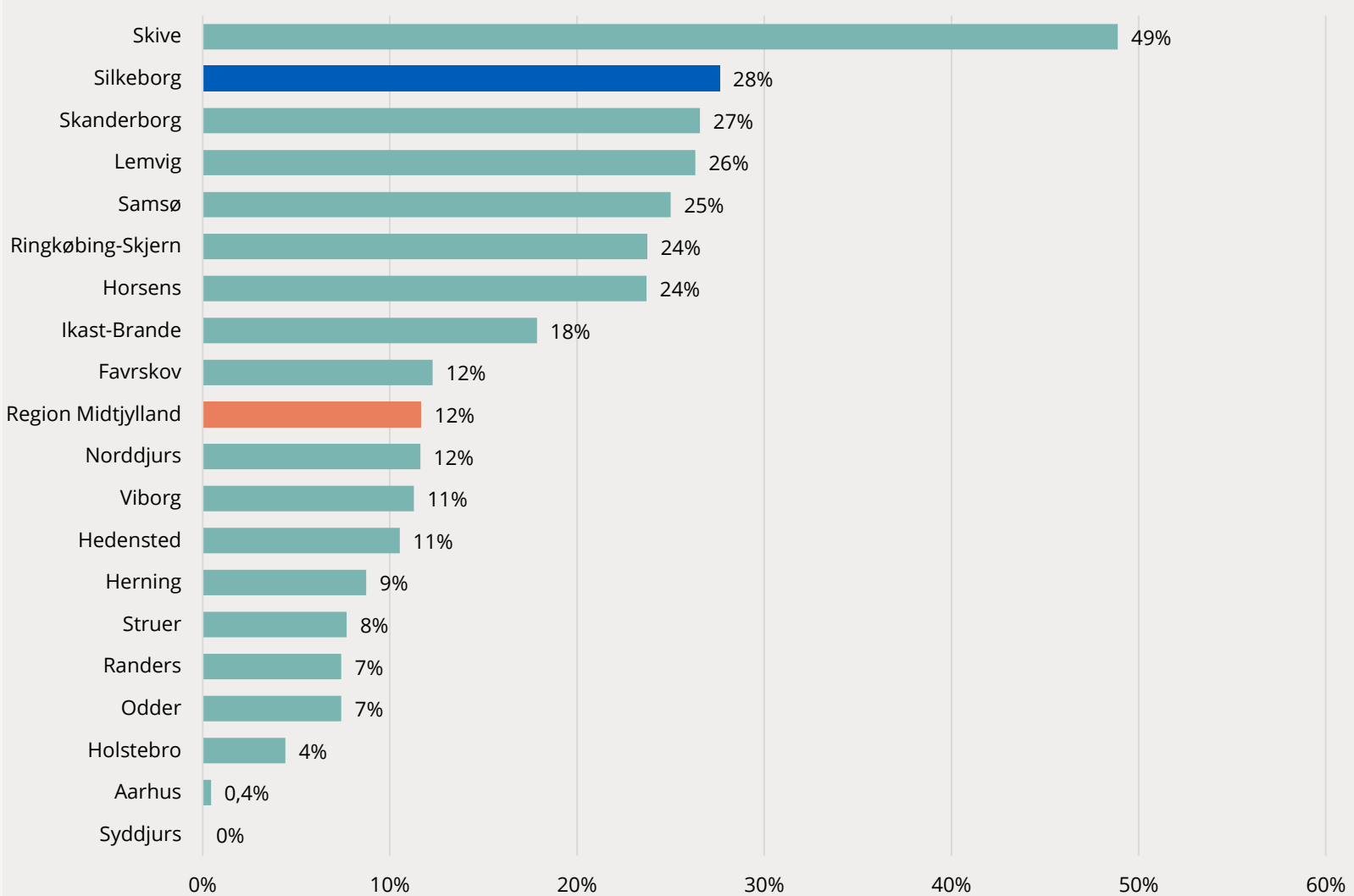
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer, mv. er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.1 Andel, der har modtaget lokal vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Andelen af vejledte vækstlagsvirksomheder ligger over det regionale gennemsnit

Figur 7.2 Andelen af vejledte virksomheder i vækstlaget i den lokale erhvervsservice, 2021

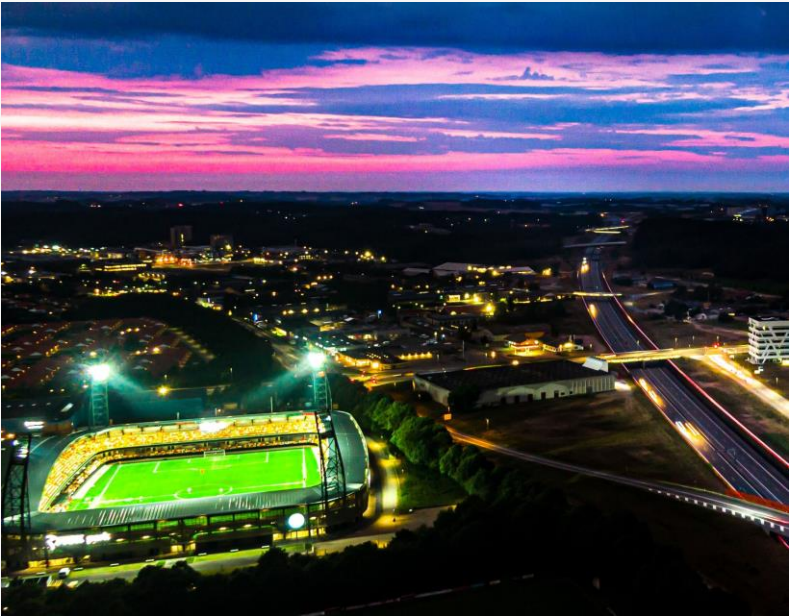

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 pct. og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser, hvor stor en andel af virksomhederne fra vækstlaget (se definition nederst på siden) der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner.

Det fremgår, at 28 pct. af virksomhederne i vækstlaget i Silkeborg Kommune har modtaget lokal vejledning i 2021. Det er den næsthøjeste andel i regionen.

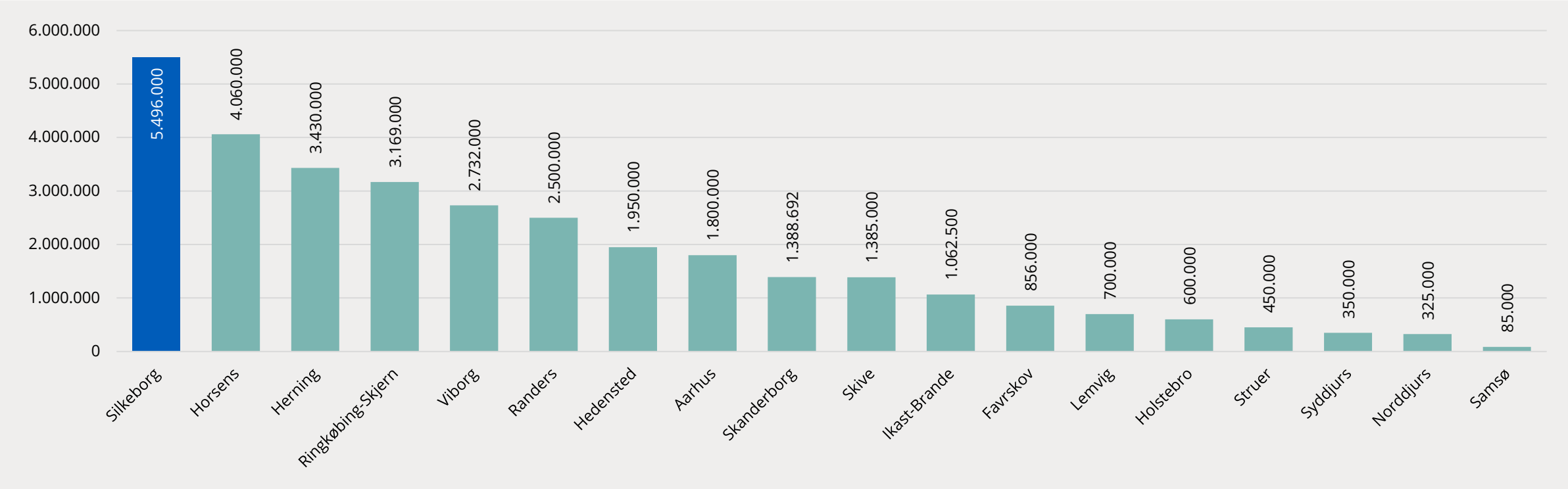

Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2021

Figuren nedenfor viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland, og i andre kommuner er et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige

Figur 7.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Odder Kommune.

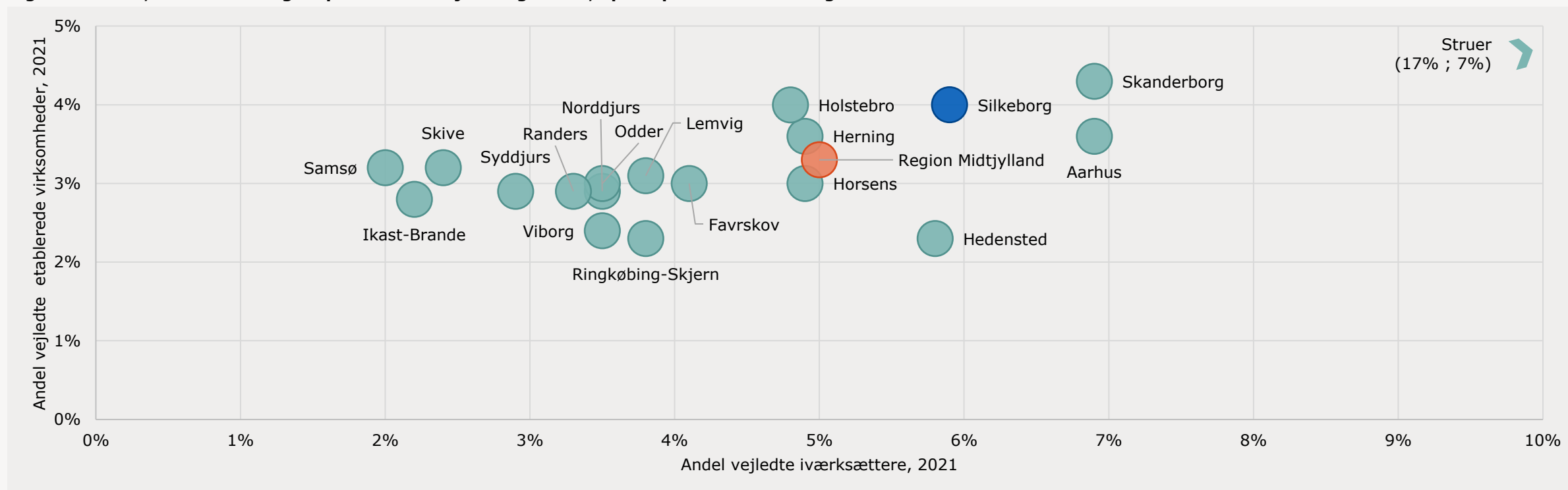
Mange virksomheder har modtaget specialiseret vejledning i Silkeborg Kommune

Figur 7.4 giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere i Silkeborg Kommune på dette område er godt fire pct., hvilket er lidt højere end regionen som helhed. Andelen af vejledte etablerede virksomheder er ca. seks pct., hvilket også er højere end resten af Region Midtjylland.

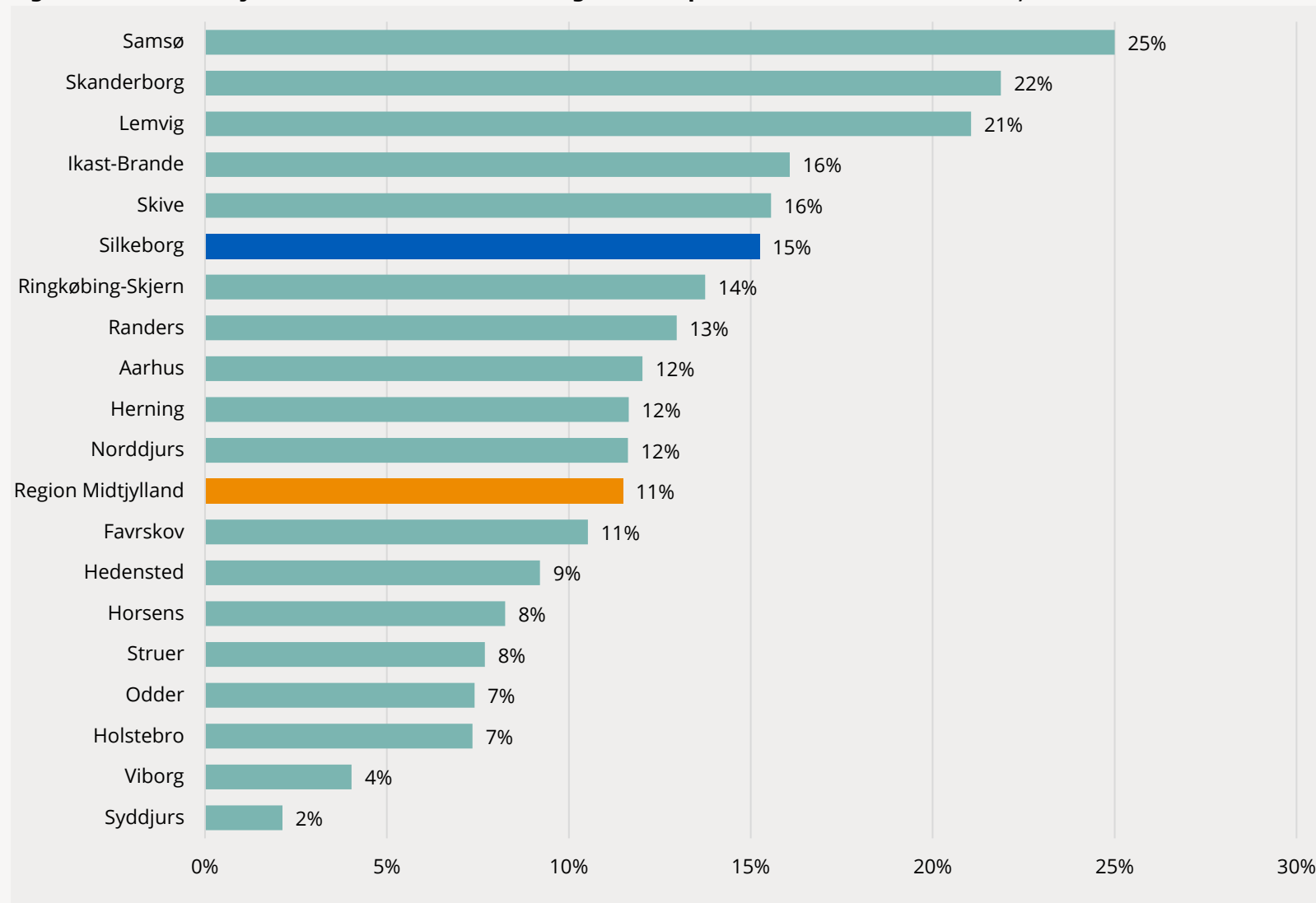
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.4 Andel, der har modtaget specialiseret vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Andelen af vejledte vækstlagsvirksomheder er over det regionale gennemsnit

Figur 7.5 Andel af vejledte virksomheder i vækstlaget i den specialiserede erhvervsservice, 2021

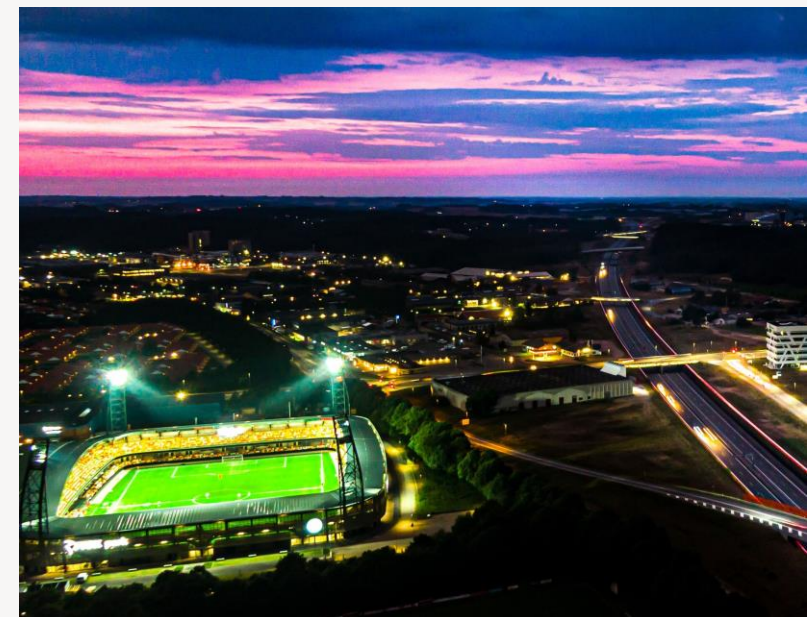
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 pct. og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser, hvor mange virksomheder i vækstlaget der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Silkeborg Kommune blev der i 2021 ydet specialiseret vejledning til 15 pct. af vækstlaget. Det er noget højere end gennemsnittet for alle midtjyske kommuner.

Generelt er der stor spredning i andelen af vejledte virksomheder inden for vækstlaget.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, maj 2022.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group